

Handläggare
Eva-Lena Eirefelt
Telefon: 08-508 36 267

Till
Äldrenämnden
den 20 februari 2024

Verksamhetsberättelse VB 2023 för Äldrenämnden

Förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsberättelse och bokslut för år 2023, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.

Patric Rylander
äldredirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	23
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	24
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	27
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	31
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	33

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	39
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	47
Uppföljning av ekonomi	48
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	48
Investeringar	51
Analys av balansräkning.....	52
Bedömning av nämndens interna kontroll	54
Systematiskt kvalitetsarbete.....	55
Systematiskt arbetsmiljöarbete	58
Checklista för årlig uppföljning.....	58

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 ÄN VB 2023

Bilaga 2: Bilaga 2 Resultat- och balansräkning bokslut 2023

Bilaga 3: Bilaga 3 Uppföljning av intern kontroll

Bilaga 4: Bilaga 4 Dataskyddsombudets årsrapport 2023

Bilaga 5: Bilaga 5 PM Fossilfria fordon inom hemtjänsten

Bilaga 6: Bilaga 6 PM Förslag på indikator för andel ssk på säbo

Bilaga 7: Bilaga 7 PM Utredning av psykisk ohälsa vård och omsorgsboende i kommunal regi

Bilaga 8: Bilaga 8 Utbildningstabell VB 2023

Bilaga 9: Bilaga 9 Nyckeltal 2023 Äldrenämnden

Sammanfattande analys

Förvaltningen har under året arbetat i enlighet med kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och med kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena samt nämndens egna mål. Förvaltningen gör bedömningen att de mål, aktiviteter och indikatorer som framgår av nämndens verksamhetsplan i huvudsak har uppnåtts och genomförts under året.

Under de två verksamhetsområdesmålen som berör barn och ungdomar har nämnden inte tagit fram några nämndmål i verksamhetsplanen och rapporterar inte under dessa.

Verksamhetsberättelsens disposition

Redogörelse för nämndens arbete för att nå målen beskrivs i huvudsak under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Under det verksamhetsområdesmål där nämnden har flera nämndmål finns dessa som underrubriker. Aktiviteterna följs upp genom en kortfattad rapportering under respektive aktivitet. Uppdragen från budgeten har redovisats löpande under året och sammanställts i bilagor till tertialrapport 1 och 2 samt i verksamhetsberättelsen.

I kommunfullmäktiges budget anges en rad direktiv som är gemensamma för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Dessa direktiv berör i varierande grad äldreomsorgens verksamhet. Förvaltningen har valt att integrera de direktiv som berör förvaltningen under respektive mål för verksamhetsområdet enligt den målstruktur som kommunfullmäktige beslutat om. Andra direktiv är inte lika konkreta och har därför inte samma specifika måltillhörighet utan fördelas över flera mål.

Nedan följer en sammanfattning av vad som redovisas under målen för verksamhetsområdena indelat per inriktningsmål.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen har fortsatt att arbeta med omställningen till God och nära vård och har haft flera informationsmöten med såväl privata som kommunala beställare och utförare. Stockholm har ett nätverk med länets kommuner och Region Stockholm. Där pågår ett arbete med att ta fram en länsövergripande handlingsplan för God och nära vård. Arbetet med att ta fram en gemensam handlingsplan för Stockholms stad pågår i samverkan med social-, utbildnings- och förskoleförvaltningen.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla sociala besök på vård- och omsorgsboenden och servicehus med både ungdomsbesök och seniorbesök. Äldreomsorgens utförar- och beställarenheter beviljades statsbidrag för att utveckla sitt arbete med att minska ofrivillig ensamhet både bland äldre som har insatser av äldreomsorgen och de som ännu inte har insats.

I syfte att stärka kunskapen om stadens arbete med stöd till anhöriga har information och länkar på webben fortsatt att utvecklas under året. Ett arbete har även påbörjats för att lansera en intranätsida för stadens medarbetare med information och kunskap om stöd till anhöriga.

Förvaltningen har under året bland annat arrangerat en heldagsutbildning om suicidprevention för medarbetare inom äldreomsorgen via Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention. En kartläggning har påbörjats för att inventera utvecklings- och kompetensbehov hos stadsdelsförvaltningarna i deras arbete med psykisk ohälsa och att motverka ofrivillig

ensamhet. Underlaget kommer att utgöra en del för planeringen av insatser 2024.

Hemlöshet är ett mångfacetterat problem som omfattar såväl individuella som strukturella faktorer. Förvaltningen har under året deltagit i ett pilotprojekt om planeringsboende tillsammans med socialförvaltningen, uppsökarteamet och SHIS. Projektet innefattar att två platser för äldre i akut hemlöshet tillsatts vid träningsboendet Pelikan med syfte att hjälpa de äldre att komma vidare till ett mer långsiktigt boende. Platserna har i princip varit fullbelagda sedan start.

Förvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna under året gjort klart utredningen gällande bemanningsfunktion med tillsvidareanställda undersköterskor som arbetar inom ett lämpligt geografiskt område. I utredningen föreslår förvaltningen att staden ska utvärdera bemanningsfunktioner på stadsdelsförvaltningsnivå. Kunskapen kan sedan användas i arbetet att minska timavlönad personal.

Under året har verksamhetsuppföljningar genomförts inom vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter. Särskilt fokus för uppföljning av vård- och omsorgsboenden har varit den personcentrerade omvårdnadsprocessen. Detta för att se att det tvärprofessionella teamarbetet som helhet fungerar bra för de enskilda. Fokusområdet för dagverksamhet har varit närvarande och delaktigt ledarskap.

Utifrån uppdraget om översyn av ramtid inom hemtjänsten har förvaltningen under året fortsatt genomföra besök hos beställarenheterna. Syftet med besöken är att stödja biståndshandläggarna att arbeta i enlighet med anvisningarna för beställning och genomförandeplan för hemtjänst. Vid dialog under besöken har förbättringsförslag inför fortsatt arbete inhämtats.

Under året har arbetet med att effektivisera och stärka handläggning av trygghetslarm från ansökan till verkställt beslut genomförts. Utbildningsinsatser har genomförts med fokus på lagstiftning, handläggning och dokumentation. Introduktionsmaterialet vid nyanställning av handläggare har reviderats. Arbeta med att byta ut trygghetslarmen till nya digitala trygghetslarm har fortsatt i enlighet med planen under året.

Ett utvecklingsarbete pågår med syfte att alla äldre ska få tillgång till kultur. Samarbetet med stadens museum har fortsatt och ytterligare fyra filmer från deras samlingar har tagits fram för äldreomsorgens verksamheter. Kulturförvaltningens webbsida Kultur för äldre startade i september vilket innebär att äldreomsorgens verksamheter kan boka kulturaktörer till reducerat pris.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder till en rättvis klimatomställning

I förvaltningens lokaler finns möjlighet till källsortering i olika fraktioner på samtliga våningsplan. Information om detta har förmedlats i veckobrev och på intranätet. Förvaltningen väljer flergångs- och returalternativ framför engångs.

Förvaltningen deltar i arbetet gällande det nya miljöprogrammet samt klimathandlingsplanen för att bland annat minska koldioxidutsläpp. Det pågår arbete i olika arbetsgrupper om till exempel mat, måltider och plastanvändning som miljöförvaltningen sammankallar.

Förvaltningen leasar tolv bilar som avropats från stadens ramavtal. Samtliga bilar är miljöanpassade varav fem är el-bilar och sju gas/el bilar. För att körsträckorna ska vara så effektiva som möjligt vid installation och service av trygghetslarm arbetar medarbetarna i

geografiska team. Installation av digitala lås har skett utifrån hemtjänstområde och stadsdelsindelning.

Krav på fordon inom stadens hemtjänst, oavsett driftsform, infördes i februari 2022. Äldreförvaltningen har i samverkan med miljöförvaltningen genomfört en uppföljning av de privata utförarnas efterlevnad till gällande fordonskrav.

Förvaltningen har deltagit i projektet Hållbar äldreomsorg tillsammans med miljöförvaltningen och stadsdelsförvaltningen norra innerstaden, vård- och omsorgsboendet Väderkvarnen, Stockholm Vatten och Avfall AB, Micasa Fastigheter. Genom en gemensam webbsida med vägledning, stödmaterial och goda exempel har enheterna minskat matsvinn, plastförbrukning och kemikalieanvändning. Äldreförvaltningen har tagit fram en film om hur man minskar matsvinn i äldreomsorgen. Projektet vann innovationspriset Framsteget 2023.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Äldrenämndens budget för år 2023 uppgår till 409,7 mnkr i kostnader och 139,0 mnkr i intäkter vilket motsvarar en nettobudget om 270,7 mnkr. Resultatet visar ett överskott om 3,2 mnkr.

Förvaltningen har under året samarbetat med arbetsmarknadsförvaltningen för att utveckla kombinationsutbildningarna för vård och svenska språket så att de bättre tillgodoser deltagarnas och verksamhetens behov.

Förvaltningen har samordnat den stadsövergripande boendeplanen för 2024 med utblick mot 2040. Arbetet har skett i samarbete med stadsledningskontoret, Micasa, stadsdelsförvaltningarna, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret. Under senhösten har arbetet med Boendeplan 2025 inletts. Nytt för kommande boendeplan är att befolkningsprognosen för äldre har utökats från år 2040 till år 2050. Prognosen visar att antalet äldre fortsätter öka även efter 2040. Något som kommande boendeplan kommer att ta hänsyn till.

Språklyftet har haft 30 grupper med arbetsplatsförlagd SFI-undervisning för medarbetare i verksamheter i egen regi. Arbetsmarknadsförvaltningen har tillsammans med äldreförvaltningen och tre stadsdelsförvaltningar kommit igång med ett gemensamt treårigt ESF-projekt. Projektet startade den 1 september och har kommit igång med kompetenskartläggning av medarbetare och förberedelser för verksamhetsanpassade utbildningsinsatser.

Äldreomsorgslyftet är en statlig satsning med syfte att höja kompetensnivån för personal inom äldreomsorgen. Under 2023 har Stockholms stad blivit tilldelad cirka 110 mnkr som ska täcka personalkostnader för de anställda som studerar till vårdbiträde, undersköterska, specialistundersköterskor, fördjupningskurser för undersköterskor samt vissa akademiska kurser för ledare inom äldreomsorgen.

Förvaltningen flyttade till Älvsjö i början på februari. Utifrån visionen "En arbetsplats där vi möts" har förvaltningen arbetat efter en modell där att alla i förvaltningen har haft möjlighet att vara delaktiga i processen, med flytten och nytt arbetssätt, utifrån givna ramar. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvecklats och implementerats under året. Förvaltningen har, utifrån årshjulet för arbetsplatsträffar (APT), arbetat för att förvaltningens medarbetare

ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb. Resultaten från medarbetarenkäten för år 2023 visar att AMI har ökat från 74 till 76. Index har ökat för både ledarskap och styrning medan index för motivation är oförändrat.

Förvaltningen har under året arbetat aktivt med beredskapshöjande insatser genom utbildningar och krisövningar för krisledningsorganisationen. En krigsledningsplan har tagits fram och krisledningsplanen har uppdaterats.

Äldreförvaltningen kan konstatera att metoder för att genomföra välfärdsbrott fortlöpande utvecklas vilket kräver nya metoder för att upptäcka dessa. Det innebär bland annat att mer tid och resurser krävs för att upprätthålla och utveckla en god och effektiv uppföljning. I samband med äldreförvaltningens introduktionstillfällen för nya biståndshandläggare ges information om deras viktiga roll i arbetet mot välfärdsbrott och därmed vikten av uppföljning av beställning och utförarens fakturering.

En första version av äldreomsorgens digitaliseringsplan har godkänts av äldrenämnden. Digitaliseringsplanen omfattar stadsgemensamma behov inom digitalisering och lyfter fram interna larm, trygghetsskapande teknik samt digitala inköp som prioriterade initiativ.

Arbetet med införandet av nyckelfri hemtjänst pågår. I slutet av november hade cirka 13 000 lås monterats vilket motsvarar cirka 65 procent av totalt antal lås som ska monteras. Breddinförandet är igång i samtliga stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningen har under året samordnat nätverksträffar för biståndshandläggare om våld i äldres nära relationer. Vid en av träffarna fick nätverket besök av Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). Under hösten har förvaltningen genomfört en kampanj om våld i äldres nära relation i syfte att uppmärksamma äldres våldsutsatthet. Kampanjen har varit synlig på digitala och tryckta informationstavlor, sociala medier, olika verksamheter i staden och i lokaltidningarna.

För att stötta stadsdelsförvaltningarnas minoritetsarbete har dialoger med representanter hållits, bland annat om efterfrågan och utbud av äldreomsorg på minoritetsspråk. Ett arbete med att skapa ett praktiskt stödmaterial pågår i samarbete med stadsledningskontoret och andra fackförvaltningar.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att samtliga mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppnåtts. Bedömningen grundar sig även på att flertalet av de uppdrag som förvaltningen har utfört för att förbättra, utveckla och säkra kvaliteten inom äldreomsorgen har genomförts. Hur nämnden har bidragit till att uppnå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för

verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

— Ingen

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

— Ingen

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts och att nämndmålet har uppnåtts.

God och nära vård

Förvaltningen har fortsatt att arbeta med omställningen till God och nära vård och har haft flera informationsmöten med såväl privata som kommunala beställare och utförare. Storsthlm har ett nätverk med länets kommuner och Region Stockholm. Arbetet med att ta fram en länsövergripande handlingsplan för God och nära vård är klart. Arbetet med att ta fram en gemensam handlingsplan för Stockholms stad pågår i samverkan med social-, utbildnings- och förskoleförvaltningen.

För att bidra till fortsatt utveckling och ge inspiration och information om God och nära vård inom äldreomsorgen höll förvaltningen ett inspirationsseminarium under hösten. Där medverkade föreläsare och medarbetare från flera stadsdelsförvaltningar för att sprida lärdomar och goda exempel om omställningsarbetet.

Minska ofrivillig ensamhet och hälsofrämjande insatser

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla sociala besök på vård- och omsorgsboenden och servicehus med både ungdomsbesök och seniorbesök. Förvaltningen har påbörjat ett arbete på två vård- och omsorgsboenden för att ta fram en modell för hur omsorgen kan bli mer personcentrerad. Modellen ska säkerställa att kommunikationen mellan de som utför sociala besök och omvårdnadspersonalen ska blir tydligare gällande social samvaro, intressen och aktiviteter. Resultatet av arbetet färdigställs under våren 2024.

Äldreomsorgens utförar- och beställarenheter beviljades statsbidrag för att utveckla sitt arbete med att minska ofrivillig ensamhet både bland äldre som har insatser av äldreomsorgen och de som ännu inte har insats. Som exempel kan nämnas nya metoder för att göra de äldre mer delaktiga, erbjuda nya typer av aktiviteter samt utveckla samverkan inom och utanför staden.

Förvaltningen har anordnat två nätverksträffar för stadens aktivitetscenter och öppna mötesplatser under året. Tema har varit kultur, webbsidan senior.stockholm samt livsstil för

hjärnhälsa som är en metod att arbeta förebyggande mot demenssjukdomar. Stadsdelsförvaltningarna har beviljats statsbidrag för att minska ofrivillig ensamhet genom att utveckla strukturerade hälsosamtal. Förvaltningen har även arrangerat utbildningar och workshoppar om hälsosamtal samt kurser för att leda livsberättargrupper.

Arbetet med att förankra den stadsgemensamma handlingsplanen för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet för seniorer har fortsatt i samverkan med idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Seniordagen i Kungsträdgården och hälsodagen på Stockholms stadion var populära aktiviteter. På hälsodagen, som hade 3000 besökare, samverkade äldreförvaltningen med kulturförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna, ideella föreningar och kommunstyrelsens pensionärsråd. Besökarna fick pröva på olika aktiviteter och fick information om e-tjänsten och appen Hållbar hälsa.

Förebyggande och rehabiliterande insatser

I samverkan med Karolinska Institutet har arbetet med att införa evidensbaserade metoder i vardagsrehabilitering och nutrition på vård- och omsorgsboenden fortsatt. Förvaltningen har bjudit in medarbetare på vård- och omsorgsboenden till två inspirationsseminarier samt tagit fram ett informationsmaterial som riktar sig till omvårdnadspersonal, boende och anhöriga samt chefer på vård- och omsorgsboenden. Informationsmaterialet handlar om hur man kan träna upp sin muskelmassa med enkla upprensingsövningar från sittande till stående i kombination med tillskott av proteinrika mellanmål.

Ett nätverk har skapats för att utveckla tidigt stöd riktat till personer som nyligen fått en demensdiagnos. Nätverket består av samtalsledare på de förebyggande enheterna.

Stöd till anhöriga

I syfte att stärka kunskapen om stadens arbete med stöd till anhöriga har information och länkar på webben utvecklats under året. Ett arbete har även påbörjats för att lansera en intranätsida för stadens medarbetare med information och kunskap om stöd till anhöriga. En utvärdering av stadens program för stöd till anhöriga har genomförts. Utvärderingen har gett kunskap om hur stödet fungerar i staden och vilka utvecklingsbehov som finns. Resultatet kommer att tas omhand i kommande revidering av programmet. Revideringen av stadens program för stöd till anhöriga kommer att göras under våren 2024 och förslag till reviderat program kommer att hanteras på nämnden i juni.

Psykisk ohälsa och suicidprevention

Förvaltningen har under året arrangerat en heldagsutbildning om suicidprevention för medarbetare inom äldreomsorgen via Nationellt Centrum för Suicidforskning och Prevention. Förvaltningen har även genomfört en digital konferens för chefer och verksamhetsutvecklare i stadens egen regi med fokus på psykisk hälsa och suicidprevention. Förvaltningen har arrangerat sex seminarietillfällen med syfte att öka kunskapen om psykisk ohälsa hos äldre. Seminarietillfällena har varit eftertraktade och fort blivit fullbokade. Ett PM om psykisk ohälsa på stadens vård- och omsorgsboenden har tagits fram. En kartläggning har påbörjats för att inventera utvecklings- och kompetensbehov hos stadsdelsförvaltningarna i deras arbete med psykisk ohälsa och att motverka ofrivillig ensamhet. Underlaget kommer att utgöra en del för planeringen av insatser 2024.

Nollvision - äldre i hemlöshet

Hemlöshet är ett mångfacetterat problem som omfattar såväl individuella som strukturella

faktorer. Socialtjänsten kan därför inte ensam lösa hemlöshetsfrågan men spelar en viktig roll i arbetet för att motverka hemlöshet. För uppdraget att ta fram en nollvision för äldre i hemlöshet har äldreförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen tagit fram rekommendationer om hur stadens socialtjänst bör arbeta för att bidra till en nollvision för äldre i hemlöshet. I arbetet har kunskap och synpunkter inhämtats från sakkunniga inom stadsdelsförvaltningarna, fackförvaltningarna, representanter från frivilligorganisationer, SHIS Bostäder, Äldre direkt, Region Stockholm samt stadens äldreombudsman. Intervjuer har även förts med enskilda äldre som befinner sig i hemlöshet.

Förvaltningen har under året deltagit i ett pilotprojekt om planeringsboende tillsammans med socialförvaltningen, uppsökarteamet och SHIS. Projektet innefattar att två platser för äldre i akut hemlöshet har inrättats vid träningsboendet Pelikan med syfte att hjälpa de äldre att komma vidare till ett mer långsiktigt boende. Platserna har i princip varit fullbelagda sedan start.

Mat och måltider

De medel som tilldelats för Matlyftet, i äldrenämndens budget, har använts för att motverka undernäring och social isolering. Stadsdelsförvaltningarna har beviljats medel för till exempel matlagningsgrupper, temamåltider med mat från olika länder, mellanmålsprojekt där personalen tillagade mellanmål och boende fick provsmaka för att ta fram en mellanmålsmeny, lunch i gemenskap och frukostklubb. Medlen har fördelats till vård- och omsorgsboenden, servicehus, hemtjänst och förebyggande enheter.

Medarbetarna på vård och omsorgsboenden fortsätter att göra måltidsobservationer en gång per år. Syftet är bland annat att förebygga undernäring, ofrivillig ensamhet, öka livskvaliteten samt att skapa förutsättningar för att måltiden blir en trevlig stund på dagen. Arbetet pågår med att ta fram en applikation för att lättare kunna dokumentera måltidsobservationer. En webbutbildning om mat och måltider för biståndshandläggare har startats under året.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I äldrenämndens ordinarie ansvarsområden eller i budgetuppdrag ingår flera av utvecklingsområdena i stadens handlingsplan för äldrevänlig stad. Arbetet med att förebygga ensamhet och social isolering, att driva och utveckla arbetet med välfärdsteknik och digitalisering, att utveckla boendeplanering och att förbättra livsvillkoren för vissa sårbara grupper i samarbete med andra förvaltningar är exempel på detta.

Förvaltningen har tagit fram en digital utbildning kring syn- och hörselnedsättning för alla medarbetare inom äldreomsorgen inom samtliga regiformer.

Äldrenämnden har ett funktionshindersråd tillsammans med socialnämnden och överförmyndarnämnden där bland annat de ärenden som hanteras av äldrenämnden föredras. På rådet deltar en tjänsteperson från äldreförvaltningen.

Förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Förvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen fört dialoger med chefer, biståndshandläggare och fackliga representanter i samtliga stadsdelsförvaltningar för att få synpunkter på vilka revideringar som bör göras i handlingsplanen för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten. Det har genomförts 38 dialoger med sammanlagt 285 personer, varav cirka hälften var chefer och hälften medarbetare. En sammanställning av de

förslag och tankar som lyfts i samtalen har lämnats till styrgruppen som i sin tur tagit fram förslag på en reviderad handlingsplan. Ärendet beslutades i socialnämnden och äldrenämnden i december 2023.

Bemanningsfunktion

Förvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna under året gjort klart utredningen gällande bemanningsfunktion med tillsvidareanställda undersköterskor som arbetar inom ett lämpligt geografiskt område. I utredningen föreslår förvaltningen att staden ska utvärdera bemanningsfunktioner på stadsdelsförvaltningsnivå. Kunskapen kan sedan användas i arbetet med att minska timavlönad personal och att fler stadsdelsförvaltningar inför någon form av bemanningsfunktion.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen revidera handlingsplanen för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förslag till reviderad handlingsplan lämnades till äldrenämnden och socialnämnden i december 2023			
  Socialnämnden, äldrenämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en gemensam målbild och handlingsplan för stadens fortsatta arbete i omställningen till en god och nära vård	2023-01-01	2023-08-31	
Analys Förvaltningen har i samråd med socialnämnden och utbildningsnämnden tagit fram en handlingsplan för God och nära vård. Handlingsplanen beräknas bli färdig för vidare beslut i början av år 2024.			

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar i arbetet med förebyggande, hälsofrämjande och stödjande insatser för äldre

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldrenämnden ansvarar för stadsövergripande frågor rörande äldreomsorg. I dialog med stadsdelsnämnderna samordnar och utvecklar nämnden äldreomsorgen i staden

Nämnden verkar för att äldreomsorgen ska vara jämställd, tillgänglig och likvärdig. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser för att de äldre ska kunna leva ett självständigt och tryggt liv utifrån sina individuella förutsättningar.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har bidragit till minskad ofrivillig ensamhet hos äldre.
- Förvaltningen har bidragit till att de förebyggande och hälsofrämjande insatserna präglas av samverkan och kvalitet.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att Äldrenämnden, Verksamhetsberättelse

det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Ett aktivt arbete om hur ensamhet och social isolering bland äldre kan minska ska ske bland annat i samarbete med civilsamhället.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓	Fortsätta arbetet med utbildning inom rehabiliterande arbetssätt i syfte att säkerställa att de rehabiliterande insatserna i ökad utsträckning sker i samverkan med arbetsterapeuter, fysioterapeuter och dietister.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Aktiviteten är genomförd och arbetet beskrivs under KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3.			
✓	Fortsätta att stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Förvaltningen har i samverkan med socialförvaltningen lyft äldre som målgrupp för personligt ombud. Det har bland annat gjorts i socialtjänstens årsrapport för personligt ombud och genom information till äldreomsorgens beställarenheter. Förvaltningen har tagit del av regeringsuppdraget som Socialstyrelsen haft om att kartlägga och analysera nuvarande system med personligt ombud och följer den fortsatta utvecklingen.			
✓	Fortsätta att utveckla medarbetarnas kompetens i arbetet med äldre personer som tillhör sårbara grupper.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Förvaltningen har under året genomfört en konferens samt ett flertal utbildningstillfällen inom områdena psykisk ohälsa och våld i nära relation.			
✓	Förtydliga i boendeplaneringen behoven av underhåll i vård- och omsorgsboenden samt de behov av evakueringsplatser detta skapar.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys I boendeplanen lyfts underhållsbehovet i ett eget kapitel och arbete med frågan pågår med berörda förvaltningar och bolag.			
✓	I boendeplaneringen planera för kommunalt ägande av vård- och omsorgsboenden (60/40-principen).	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys En omfördelning har gjorts i planeringen för framtida bygganden av nya boenden för att möta den nya planeringsordningen och detta har presenterats i Boendeplan 2024.			
✓	I samarbete med stadsdelsförvaltningarna och idrottsförvaltningen stärka arbetet med de förebyggande och rehabiliterande insatserna.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Aktiviteten är genomförd. Förvaltningen har utifrån den stadsgemensamma handlingsplanen för det hälsofrämjande-, förebyggande- och uppsökande arbetet för seniorer samarbetat med idrottsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.			
✓	I samarbete med stadsdelsförvaltningarna utveckla arbetet med sociala besök i äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓	I samverkan med stadsdelsförvaltningarna fortsätta förvalta stadens program för stöd till anhöriga samt fortsätta utveckla arbetet med anhörgstöd och anhörgportal.	2023-01-01	2023-12-31	
	Analys Aktiviteten är genomförd.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Leda arbetet med omställningen till en god och nära vård i samverkan med social- och utbildningsförvaltningen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Stödja stadsdelsförvaltningarna i arbete med att skapa och utveckla aktivitetscenter i anslutning till seniorboenden, sociala mötesplatser och träffpunkter för äldre som möjliggör social gemenskap och mänskliga möten.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Stödja stadsdelsförvaltningarna i stadens hälso- och sjukvårdsarbete och intensifiera dialogen med regionen om gränssnittet på särskilt boende.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har genomfört tre workshoppar med medarbetare och chefer på stadsdelsförvaltningarna. Målsättningen med arbetet var att identifiera områden inom korttidsvårdens hälso- och sjukvård som är i behov av utveckling med syfte att uppnå en jämlik vård och främja likställiga arbetssätt inom staden.			
✓ Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna fortsätta arbetet för att nå personer med missbruksproblematik med eller utan psykisk ohälsa. Stadens drogfria akutboendeplatser och möjligheten för denna målgrupp att erbjudas denna insats ska utredas.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts och att indikatorerna och nämndmålet har uppnåtts.

Uppföljning

Under året har verksamhetsuppföljningar genomförts inom vård- och omsorgsboenden och dagverksamheter. Särskilt fokus för uppföljning av vård- och omsorgsboenden har varit den personcentrerade omvårdnadsprocessen. Detta för att se att det tvärprofessionella teamarbetet som helhet fungerar bra för de enskilda. Fokusområdet för dagverksamhet har varit närvarande och delaktigt ledarskap. Detta eftersom tidigare uppföljningar har visat att det är ett generellt utvecklingsområde samt att ett närvarande och delaktigt ledarskap har stor betydelse för såväl verksamhetens kvalitet som personalens arbetsmiljö. Det stadsövergripande resultatet från årets uppföljningar kommer att redovisas i äldreomsorgens årsrapport 2023.

Kvalitetsobservationer följer upp processkvaliteten i stadens utförarverksamheter oavsett driftsform. Under året har samtliga tio servicehus samt tolv kommunala och åtta privata hemtjänstenheter observerats. Fokus har varit verksamheternas arbete för att identifiera,

förebygga och bryta de äldres ofrivilliga ensamhet och isolering.

Resultatet från kvalitetsobservationerna på servicehus visade att:

- De boende bestod av en heterogen grupp äldre med olika behov såsom omfattande fysiska omvårdnadsbehov, psykisk ohälsa, missbruk, hemlöshet och ensamhetsproblematik.
- Servicehus har goda förutsättningar för att motverka ensamhet med ett brett utbud av dagliga aktiviteter, möjlighet till gemensamma måltider och samvaro samt att det finns tillgång till personal dygnet runt och närheten till service.
- Flera servicehus arbetade med att utveckla arbetssätt för att identifiera och bryta ensamhet.
- Generellt var personalen erfaren och lyhörd för de äldres individuella behov.
- Teamarbetet mellan omvårdnadspersonal och hälso- och sjukvårdspersonal fungerade ofta bra med regelbunden intern informationsöverföring.
- Ledningen hade insyn i arbetet. Chefer och arbetsledare var närvarande i verksamheten och tillgängliga för personalen samt deltog ofta i möten och i de dagliga informationsöverföringarna.
- Det fanns ett behov av kompetensutveckling inom områdena psykisk hälsa, missbruk samt kost och måltider.

Resultatet från kvalitetsobservationerna på hemtjänst visade att:

- Det generellt hade blivit bättre sedan de observationer som gjordes år 2018.
- Den närmaste ledningen var mer tillgänglig och hade ofta insyn i det dagliga arbetet.
- Många verksamheter arbetade strukturerat och medvetet med att säkerställa kontaktmanskapet, även om alla inte fick till det fullt ut fanns det bättre kontinuitet och kvalitet i insatserna.
- De flesta verksamheterna hade skapat arbetssätt för att identifiera och motverka de äldres ofrivilliga ensamhet även om det ofta saknades tydliga rutiner för det.
- Flera i personalen initierade meningsfulla samtal med de äldre vid sidan av hjälpen.
- Överlag var personalen lyhörda för de äldres behov och de äldre uttryckte att de var nöjda med hjälpen och bemötandet.
- Det fanns utmaningar i att säkerställa fungerande informationsöverföring, kompetens inom kost och måltider samt följsamhet till basala hygienrutiner.
- Arbetsmiljön med ett tidspressat schema var en stor utmaning i vissa verksamheter.

Under året har social dokumentation och den äldres delaktighet identifierats som ett utvecklingsområde och kommer att lyftas både i årsrapporten och i fleråringen. Uppföljningar visade att genomförandeplanerna ofta saknade beskrivningar av hur den enskilde kunde vara delaktig i sin egen omsorg och den löpande dokumentationen var inte alltid tillräcklig. För att säkerställa att de enskilda får rätt insatser behöver samverkan med beställarenheterna utvecklas. Under 2023 har förvaltningen fortsatt arbetet med att förankra ramtid som arbetssätt på stadsdelsförvaltningarna och arbetet kommer att fortsätta under nästa år. Under år 2024 kommer social dokumentation vara ett fokusområde i verksamhetsuppföljningarna som genomförs inom hemtjänst och på servicehus. Äldrecentrum kommer att genomföra en studie som handlar om äldres delaktighet på uppdrag av äldreförvaltningen.

Kvalitetsuppföljning på individnivå

För att höja svarsfrekvensen för kvalitetsuppföljning på individnivå, som genomförs av biståndshandläggarna, har äldreförvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna genomfört en översyn av vägledningmaterialet. Målet är att materialet ska vara tydligt och ett praktiskt stöd för biståndshandläggare. Översynen har visat att materialet ger ett tillräckligt stöd för biståndshandläggarna. En orsak till den varierande svarsfrekvensen grundar sig i hur respektive stadsdelsförvaltning hittat arbetssätt för att genomföra kvalitetsuppföljning i samband med ordinarie uppföljning av insatser. Under våren framkom ett behov av att öka kunskapen hos stadsdelsförvaltningarna om den stadsgemensamma uppföljningsmodellen där kvalitetsuppföljning på individnivå är en viktig del. Under hösten har förvaltningen haft ett informationstillfälle för biståndshandläggare, förvaltningen planerar att erbjuda fler informationstillfällen under nästkommande år.

Inspektioner

Under året har 19 inspektioner genomförts varav nio på vård- och omsorgsboende, nio inom hemtjänsten och en på dagverksamhet. Inspektionerna genomfördes exempelvis utifrån inkomna klagomål, uppföljning av tidigare inspektion samt anmälan om avvikelser upprättade på avdelningen Stockholms trygghetsjour.

Vid inspektioner hos utförare har bland annat aktiviteter, mat och måltider samt social dokumentation granskats. Inspektionerna visade att flera vård- och omsorgsboenden har aktivitetsansvariga och att de arbetar med gemensamma aktiviteter. Det finns verksamheter som behöver säkerställa stimulans för de äldre som inte kan delta i gemensamma aktiviteter. De äldres delaktighet och självbestämmande kan även förstärkas vid måltiderna. Den sociala dokumentationen är ett utvecklingsområde inom hemtjänsten.

Under året genomfördes fem inspektioner på beställarenheter med fokus på enheternas arbete med att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering. Syftet med inspektionerna var att bidra till en meningsfull tillvaro och stärka livskvaliteten och välbefinnandet för de äldre. Syftet var även att medverka till beställarenheternas utvecklings- och kvalitetsarbete. De vanligaste insatserna som beviljats när ansökningar uttryckligen gjorts med anledning av ensamhet och/eller social isolering, var promenader, social samvaro och sällskap vid måltider men även ledsagning, inköp med följe samt dagverksamhet och servicehus.

Beställarenheterna har ett engagemang och ett pågående arbete för att förebygga samt bryta ofrivillig ensamhet och isolering. Det finns även en medvetenhet på beställarenheterna att kunskap om såväl biståndsbedömda som icke biståndsbedömda insatser är viktigt. Vid inspektionerna framkom att beställarenheterna arbetar aktivt med kompetensutveckling inom området. Dokumentationsgranskningen visade att beställarenheterna kartlagt vilka sociala relationer den äldre har i sitt dagliga liv men i liten utsträckning hur den äldre upplever relationerna, om relationerna är tillräckliga och om den äldre behöver stöd för att upprätthålla dem.

Utifrån dokumentationsgranskningen kom det fram att beställarenheterna till viss del kartlagt hur den psykiska hälsan påverkar den äldres vardag. Granskningen tyder på att beställarenheterna tydligare behöver beskriva vilka intressen och aktiviteter som är viktiga för den enskilde i den dagliga livsföringen samt i högre utsträckning kartlägga vad som bidrar till meningsfullhet och välbefinnande.

Inspektörerna granskade även handläggning och dokumentation av insatsen dagverksamhet med social inriktning. Det varierade hur många personer över 65 år som var beviljade insatsen. På vissa beställarenheter behöver kunskapen om dagverksamhet med social inriktning öka.

Förebygga smitta

Förvaltningen har genomfört ett webinarium för chefer inom särskilt boende, hemtjänst och dagverksamheter från både privat och kommunal verksamhet. Seminariet syftade till att stödja cheferna i deras arbete med att följa och implementera Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Förvaltningen har även erbjudit utbildning till enhetschefer i hemtjänst, egen regi, i syfte att få ökade kunskaper inom det vårdhygieniska arbetet och verksamheternas ansvar i att förebygga och förhindra smitta och smittspridning. Dessutom har hygienombud i hemtjänst, egen regi, fått utbildning i vad det innebär att vara hygienombud och hur kvalitetsarbetet kring det vårdhygieniska arbetet ska genomföras i samverkan med chef.

För att stödja chefer och medarbetare i deras långsiktiga arbete har förvaltningen samlat information på intranätet och på stadens leverantörsida under rubriken Så förebygger vi och förhindrar smitta i våra verksamheter.

Ramtid

Utifrån uppdraget om översyn av ramtid inom hemtjänsten har förvaltningen under året fortsatt arbetet med att genomföra dialogmöten på beställarenheterna. Syftet med dessa dialogmöten har varit att stötta biståndshandläggarna att arbeta i enlighet med anvisningarna för beställning och genomförandeplan för hemtjänst samt att fånga upp deras utmaningar. I den dialog som förts vid besöken har det kommit fram att för att öka följsamheten till anvisningarna krävs kunskap, förståelse och acceptans för arbetssättet i alla led, så väl hos beställare som hemtjänstutförare. Chefer och arbetsledning behöver ha god kunskap om och förståelse kring syftet med anvisningarna för att de ska kunna driva det fortsatta arbetet med ramtid framåt. Vid besöken identifierades vissa utvecklingsområden. Bland annat upplever beställarna att det är svårt att tidsberäkna besök som består av flera insatser och innehållet i en del insatser upplevs som svårtolkade. Mot bakgrund av detta har förvaltningen under året lett en arbetsgrupp med biträdande beställarchefer från fyra stadsdelsförvaltningar i syfte att utveckla "Beskrivning av hemtjänstinsatser och tidsberäkning" så att det stadsgemensamma underlaget ska kunna utgöra ett tydligare stöd för biståndshandläggare vid tidsberäkning av total tid per månad, det vill säga ramtid. Arbetsgruppen har tagit fram ett gemensamt underlag för hur besök som består av flera insatser ska tidsberäknas samt gjort en del förtydliganden av insatser som handläggarna ofta har frågor om. Underlaget ska komplettera "Beskrivning av hemtjänstinsatser och tidsberäkning"

Arbete med skärpta riktlinjer för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende

Enligt riktlinjerna för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg ska det tas hänsyn till den enskildes ålder vid bedömning av vård- och omsorgsboende. Detsamma gäller vid bedömning av insatsen servicehus. Förvaltningen har därför valt att inkludera insatsen servicehus i uppdraget om att se över hur de skärpta riktlinjerna för biståndsbedömning för vård- och omsorgsboende ska få avsedd effekt. Inom ramen för uppdraget har förvaltningen

genomfört en workshop med beställarenheterna, gått igenom utredningar om servicehus och vård- och omsorgsboende samt tagit del av statistik, domar och forskning. Av utredningen framgår att det tas hänsyn till den enskildes ålder, i bedömningen av särskilt boende, men att det inte alltid framgår tydligt i den skriftliga utredningen. I syfte att få till en närmre dialog med beställarenheterna vad gäller riktlinjer och annat som rör myndighetsutövning har äldreförvaltningen startat möten för biträdande beställarchef.

Psykisk ohälsa på vård- och omsorgsboende

Förvaltningen ser det som viktigt att stadens vård- och omsorgsboenden utvecklar sitt arbete för att främja psykiskt välmående och förebygga psykisk ohälsa. Bland annat behövs rutiner och ökad kunskap om psykisk ohälsa för att på bästa sätt möta de boendes behov.

Förvaltningen har tagit fram ett PM avseende psykisk ohälsa på vård- och omsorgsboenden i kommunal regi.

Äldrevänlig stad

Äldrenämnden ansvarar bland annat för att förebygga ensamhet och social isolering, att särskilt stödja sårbara grupper och att utveckla metoder för att öka de äldres digitala kompetens och möjlighet till delaktighet. Stadens styrgrupp för äldrevänlig stad har identifierat sex pilotområden för att ytterligare effektivisera stadens arbete. Pilotområdena handlar om bostäder, stadsmiljö och naturområden, välfärdsteknik, data och kommunikation samt en ökad fysisk, psykisk och social hälsa. Många av utvecklingsområdena ingår i äldrenämndens ordinarie ansvarsområden, exempelvis att utveckla moderna och tillgängliga boendialternativ, hitta metoder för att främja äldres hälsa och en hälsosam livsstil, säkerställa tillgång till likvärdig information, service och omsorg, värna särskilt om sårbara grupper samt främja och utveckla meningsfulla sociala aktiviteter i gemenskap med andra. Under året har äldrenämnden haft flera uppdrag inom handlingsplanens utvecklingsområden. Flera av dem har genomförts i samverkan med andra nämnder och bolag i staden, Kommunstyrelsens pensionärsråd eller externa partners såsom Region Stockholm, civilsamhället och akademien.

Förvaltningen har utvecklat informationskampanjen Hej 65-plussare – vi hoppas du mår bra och inte behöver oss. Kampanjen vänder sig till personer över 65 år som ännu inte har äldreomsorg och anhöriga till personer i målgruppen. Målsättningen med kampanjen är att öka medvetenheten om vilken äldreomsorg som erbjuds, var man ska vända sig om man har behov av äldreomsorg eller vill ha mer information och kunskap. Kampanjen ska vara kostnadseffektiv genom att kunna återanvändas men samtidigt kunna anpassas till aktuella aktiviteter eller initiativ utan stora kostnader.

Trygg och säker larmmottagning

Antalet ansökningar om trygghetslarm minskar med 159 ansökningar i förhållande till förra år men ligger fortsatt på en hög nivå. En utmaning är att alla larm inte lämnas åter. Under 2024 planerar förvaltningen att genomföra en utredning för att undersöka om det finns juridiska förutsättningar att ta betalt för larm som inte lämnats tillbaka.

Under året har arbetet med att effektivisera och stärka handläggning av trygghetslarm från ansökan till verkställt beslut genomförts. Utbildningsinsatser har genomförts med fokus på lagstiftning, handläggning och dokumentation. Introduktionsmaterialet vid nyanställning av handläggare har reviderats.

Arbete med att byta ut trygghetslarmen till nya digitala trygghetslarm har fortsatt i enlighet

med planen under året. Cirka 10 700 nya trygghetslarm som klarar uppkoppling mot 4G nätet är nu i drift. Utbytet gäller såväl trygghetslarm i ordinärt boende som på de servicehus där äldreförvaltningen ansvarar för trygghetslarmen. Stadens samtliga trygghetslarm ska vara utbytta inför att 2G nätet avvecklas i slutet av år 2025.

För att minska risken för att fel inträffar arbetar förvaltningen med uppföljning, teknikutveckling, kvalitetssäkring och stärkt leverantörsdialog gällande larm och larmmottagning. En förvaltningsorganisation har etablerats för objekt Larmmottagning som arbetar i enlighet med stadens styr- och samverkansmodell för underhåll och utveckling av it-stöd, pm3. Arbetet med att tydliggöra processer, uppdrag och roller för att säkra trygghetslarmskedjan har genomförts och kommer att fortsätta under 2024. För att stärka medarbetarnas kunskaper i användande och hantering av larmmottagningssystemet UMO fortsätter arbetet med rutiner och utveckling.

Sociala system

Äldreförvaltningen, socialförvaltningen och stadsledningskontoret har sedan 2023 en gemensam organisation för förvaltning och utveckling av Sociala system. Under året har flera parallella aktiviteter påbörjats utifrån tre huvudspår för Sociala systems utveckling; nya funktioner inom myndighetsutövning som socialnämnden har huvudansvar för (till exempel e-tjänster, digital signering, skanning), ny teknisk plattform som kommunstyrelsen har huvudansvar för och nytt utförarsystem (projekt NU) som äldrenämnden har huvudansvar för. Parallellt med dessa utvecklingsspår har också den nya förvaltningsorganisationen etablerats. Äldreförvaltningen och socialförvaltningen har gemensamt tagit över ansvar från stadsledningskontoret för verksamhetsnära aktiviteter såsom behörighetshantering, registervård, information och användarstöd samt hantering av verksamhetens behov. Ett nätverk för samordnare Sociala system från berörda förvaltningar har etablerats. Detta sammantaget bidrar till en mer samordnad struktur för både utvecklingen av Sociala system och effektivisering av förvaltningsaktiviteter. Samarbetet innebär också en mer sammanhållen utveckling mot gemensamma arbetssätt där det är möjligt, vilket ska underlätta för medarbetare inom stadens äldreomsorg och socialtjänst.

Nytt utförarsystem (projekt NU)

Projekt Nytt Utförarsystem (projekt NU) har etablerats. Beslut om upphandlingsstrategi, projektdirektiv och projektplan har fattats. Projektorganisationen har etablerats och arbetet enligt projektplan fortsätter. Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och berörda fackförvaltningar fångat in behov som önskas tillgodoses i de nya systemen.

Kvalitetsledningsmodul

Äldreförvaltningen och socialförvaltningen har fortsatt att samordna och utveckla socialtjänstens arbete med kvalitets- och ledningssystem enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) i kvalitetsledningsmodulen i ILS-webb. Under året har förslag till objektsplan för kvalitetsledningsmodulen i enlighet med pm3 (stadens styr- och samverkansmodell för underhåll och utveckling av it-stöd) tagits fram med stöd av en it-strateg från socialförvaltningen. I objektsplanen anges ansvarsfördelningen mellan fackförvaltningarna och stadsledningskontoret. Efter samråd med stadsledningskontoret fastställdes att socialförvaltningen tillsammans med äldreförvaltningen ansvarar för det verksamhetsnära ansvaret och att det it-nära ansvaret fortsättningsvis ligger på stadsledningskontoret. En

timbank från Stratsys har avropats för att utveckla kvalitetsmodulen i ILS-webb samt för att uppdatera befintliga manualer. Under hösten har en arbetsgrupp bestående av representanter från stadsdelsförvaltningarna haft möten och beslutat om vad som ska utvecklas i modulen. Utvecklingsarbetet fortsätter.

Digitala stödjare

Förvaltningens arbete för att stödja stadsdelsförvaltningarna med att utveckla funktionen digital stödjare har fortsatt genom samverkansmöten för digitala stödjare. Funktionsbeskrivningen för digitala stödjare har under året beslutats i kommunfullmäktige och ett arbete har sedan genomförts för att införa funktionsbeskrivningen i verksamheterna. Informationsmaterial om tjänsten har uppdaterats.

Digital visningsmiljö

En digital visningsmiljö är en teknisk miljö där olika digitala lösningar visas. Äldreförvaltningen har arbetat med att undersöka förutsättningar till etablering av en digital visningsmiljö. Arbetet har inletts med att undersöka möjligheter både gällande webbaserad och fysisk visningsmiljö samt att undersöka möjligheter, utmaningar, målgrupper och ansvarsfördelning. Dessutom undersökt hur detta kan knytas samman med forskning och utveckling av digital teknik. Vad som framkommer är att fysiska visningslägenheter har en kort livslängd och kräver ekonomiska och personella resurser som ur ett aktuellt samhällsperspektiv är svårt att motivera. För anknytning till forskning har ett flertal lärosäten egna testmiljöer som beroende på forskningsinriktning kan ha utmaningar att bedrivas i tillräcklig stor utsträckning i en fysisk visningslägenhet. Dialoger har genomförts med bland annat kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR), entreprenörer, samt med medarbetare inom socialförvaltningen, äldreförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter	66 %				60 %	Tas fram av nämnd	2023
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	60 %				65 %	65 %	2023
Analys Resultatet kommer från exploateringskontorets medborgardialog som genomfördes under hösten 2023. Totalt deltog 900 personer från staden. Äldrenämnden redovisar resultatet på stadsnivå. Förvaltningen har utvecklat informationskampanjen Hej 65-plussare - vi hoppas du mår bra och inte behöver oss. Målsättningen med kampanjen är bland annat att öka medvetenheten om vart man ska vända sig om man har behov av äldreomsorg.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden ta fram en nollvision för hemlöshet bland äldre	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har tillsammans med socialförvaltningen och med stöd av stadsdelsförvaltningarna och civilsamhället tagit fram en nollvision för hemlöshet bland äldre. Nollvisionen har redovisats till äldrenämnden i ett tjänsteutlåtande och planering för spridning och fortsatt arbete har påbörjats.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med att införa ramtid i syfte att ramtid ska införas fullt ut	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd och arbetet beskrivs under KF:s mål för verksamhetsområdet 1.4.			
  Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett förslag på en ny indikator om andel sjuksköterskor inom särskilda boenden i syfte att höja den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen	2023-01-01	2023-06-30	
Analys I samverkan med stadsledningskontoret har ett förslag på en indikator för andelen sjuksköterskor på särskilt boende tagits fram. Förslaget redovisades i ett PM.			
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på revidering av Färdplan för äldreomsorgens utveckling	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Förvaltningen har reviderat färdplanen genom att samla in synpunkter från stadsdelsförvaltningarna och från äldreförvaltningen samtliga avdelningar. Fortfarande finns ett stort fokus på omställningen till God och nära vård, kompetensförsörjning, kvalitet i omvårdnadsarbetet och digitalisering.			
  Äldrenämnden ska revidera uppdragsbeskrivningen för hemtjänsten och eventuellt även andra dokument/avtal där så krävs för att kunna införa att ickevalsalternativet för hemtjänst ska vara i egen regi	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Från och med den 1 juli reviderades förfrågningsunderlag, avtal och uppdragsbeskrivning för hemtjänst med att ickevalsalternativet är egenregi. Under hösten påbörjades arbete med att i övrigt se över behov av att revidera förfrågningsunderlag/avtal och uppdragsbeskrivning.			
  Äldrenämnden ska se över hur de skärpta riktlinjerna för biståndsbedömningarna för vård- och omsorgsboenden ska få avsedd effekt	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har utrett frågan och kommer under våren 2024 att redovisa resultatet i ett PM.			
  Äldrenämnden ska ta initiativ till en översyn av samverkansöverenskommelsen mellan länets kommuner och regionen om läkarinsatser på särskilda boenden i syfte att stärka läkarnärvaron inom äldreboenden och LSS	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har deltagit i samarbetet med kommunerna i länet och Region Stockholm och inom ramen för länets huvudöverenskommelse kring hälsa, vård och omsorg man upprättat en organisation för arbetet och ett antal samrådsgrupper har bildats. I samrådsgruppen för äldre är delöverenskommelsen, samverkan mellan läkarorganisation/läkare och kommunfinansierad hälso- och sjukvårdsorganisation/personal i särskilt boende för äldre, ett av de prioriterade områdena och där medverkar äldreförvaltningen i arbetet.			
  Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra en utredning av den psykiska ohälsan för boende på stadens egna vård- och omsorgsboenden, och med utgångspunkt från den ta fram förslag på vägar framåt för att stärka den psykiska hälsan inom äldreomsorgen	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Aktiviteten genomförd och PM framtaget.			
  Äldrenämnden ska utreda förutsättningar för en digital visningsmiljö för att belysa möjligheter, utmaningar, målgrupp, ansvar samt hur detta kan knytas samman med forskning och utvecklings av digital teknik	2023-01-01	2023-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen har utrett frågan och kommer under våren 2024 att redovisa resultatet i ett PM.			

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till att äldre har en tillvaro som präglas av god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldrenämnden ansvarar för stadsövergripande frågor rörande äldreomsorg. I dialog med stadsdelsnämnderna samordnar och utvecklar nämnden äldreomsorgen i staden.

Genom att kontinuerligt följa upp och utveckla kvaliteten inom äldreomsorgen verkar förvaltningen för att äldre ska uppleva trygghet och meningsfullhet och en god omsorg.

Förväntat resultat

- Stadsdelsförvaltningarna har fått stöd med att utveckla digitala lösningar och välfärdsteknik.
- Stadsdelsförvaltningarna har fått stöd i arbetet med att äldre är nöjda och trygga med äldreomsorgen.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett kvalitetsutvecklingsarbete ska inledas för särskilda boenden, som omfattar bland annat vård, omsorg, mat, miljö, aktiviteter, byggnader och utemiljö.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Planering för genomförande av workshoppar samt informationsspridning om pågående arbete har gjorts. Utvalda vård- och omsorgsboenden har kontaktats och tillfrågats om att ingå i arbetet. En referensgrupp för arbetet är under tillsättning.			
 Fortsätta arbetet med att erbjuda idéburna verksamheter att bedriva verksamhet på samma villkor som övriga organisationsformer.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys För att främja idéburen äldreomsorg har äldreförvaltningen undersökt möjligheter till marknadsföring av de föreningar som får bidrag från äldrenämnden. Utredningen har lett fram till att förvaltningen i början på 2024 kommer publicera vilka föreningar som får bidrag från äldrenämnden på Stockholms stads externa hemsida under sidan "Äldrenämndens föreningsstöd".			
 Förvalta och utveckla kvalitetsledningsmodulen i ILS-webb.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
 Genom en effektiv köhantering verka för en hög beläggningsgrad vid korttidsboenden och i samverkan med stadsdelsförvaltningarna utveckla möjligheterna för avlastning för anhöriga genom korttidsplatser.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Nya arbetssätt har utvecklats för att ta tillvara alla korttidsvårdsplatser i staden och verka för hög beläggningsgrad.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen har medverkat till att flera korttidsplatser har öppnat under året. Förvaltningens medarbetare har utbildats i arbetet med köhantering och förmedling av platser. Detta har lett till en minskad sårbarhet i processen.			
✓ I samarbete med socialförvaltningen ansvarar för verksamhetens behov och framtida process- och systemstöd i objekt sociala system.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ I samarbete med socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret påbörja upphandlingsprocessen för att ersätta utförarverktygen i objekt sociala system.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ I samarbete med stadsdelsförvaltningarna driva utvecklingen inom området digital tillsyn.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Inom ramen för matlyftet genomföra utbildningsinsatser för biståndshandläggare kring mat, måltider och nutrition samt fortsätta stödja stadsdelsförvaltningarna med att utveckla digitala måltidsobservationer.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Insatserna för att utveckla hörselmiljöerna inom stadens äldreomsorg ska fortsätta.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har tagit fram en digital utbildning kring syn- och hörselnedsättning för all personal inom äldreomsorgen såväl privat som kommunal regi. Under senhösten har arbete påbörjats med att ta fram en funktionsbeskrivning för syn- och hörselkonsulenter i ett led i att införa hörselrapporten som äldreförvaltningen tog fram år 2021.			
✓ Stadens arbetsprocesser inom hälso- och sjukvård ska stärkas med den äldres individuella behov i fokus i samverkan med Region Stockholm.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har under året deltagit tillsammans med kommunerna i länet och region Stockholm kring samverkan om hälsa, vård och omsorg. För att identifiera hur staden ska verka för att uppnå en likställighet och tillgång till en likvärdig vård och omsorg inom stadens vård- och omsorgsboenden har förvaltningen genomfört workshoppar med representanter från stadsdelsförvaltningarna. Målsättningen med arbetet var att identifiera områden inom korttidsvårdens hälso- och sjukvård som är i behov av utveckling med syfte att uppnå en jämlik vård och främja likställiga arbetssätt inom staden. Resultatet kommer under våren 2024 att presenteras i ett PM - att uppnå en jämlik hälso- och sjukvård med likställiga arbetssätt.			
✓ Stärka samarbetet mellan läkarorganisationer och legitimerad personal på stadens särskilda boenden. Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) och palliativ vård vid stadens särskilda boende ska fortsätta att utvecklas i samarbete med region Stockholm.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Avtalet för ASIH vårdgivare förlängs tills vidare av Region Stockholm. Regionens vårdgivare som har kapacitet utöver sitt ordinarie uppdrag utför insatser vid svårare fall för äldre på särskilda boenden efter remiss från ansvarig läkare. Det möjliggör för fler att bo kvar på särskilt boende, när mer avancerade medicinska insatser krävs än vad boendet kan erbjuda.			
✓ Stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att utveckla de digitala fixarnas arbete.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd och arbetet beskrivs under KF:s mål för verksamhetsområdet 1.4.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Säkerställa att lagstiftning och regionala överenskommelser kring utskrivningsklara patienter från slutenvård infrias bland annat genom fortsatt utveckling av tryggt mottagande i hemmet. Verka för en tillförlitlig informationsöverlämning mellan hemtjänsten, särskilda boenden och Region Stockholm	2023-01-01	2023-12-31	
Analys En arbetsgrupp har under året arbetat med att identifiera utvecklingsområden för insatsen Tryggt mottagande i hemmet och ett antal olika förslag till utveckling har tagits fram. Äldrecentrum har påbörjat ett framtagande av ett strukturellt stöd för samverkan på lokal nivå mellan stadsdelsförvaltningarna och regionen.			
✓ Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna utreda behov och förutsättningar för att stärka kontinuiteten inom hemtjänst i egen regi.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kontinuitetsaspekten har belysts i samband med utredningen om bemanningsfunktion inom äldreomsorgen, se aktiviteten nedan.			
✓ Tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna utreda alternativ för tillsvidareanställd bemanningspersonal inom egen regi.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har med stöd av stadsledningskontoret och i samråd med stadsdelsförvaltningarna sammanställt utredning med förslag till fortsatt arbete. Utredningen med tjänsteutlåtande redovisades till äldrenämnden i november. Mer om arbetet finns beskrivet under KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3.			
✓ Tillsammans med utbildningsförvaltningen vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 2: Ingen hunger.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Äldreomsorgens arbete för att uppfylla målet handlar det främst om att förebygga undernäring, ohälsosamma matvanor och otillräcklig fysisk aktivitet som kan leda till ohälsa och för tidig död.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts och att nämndmålet har uppnåtts.

Ett utvecklingsarbete pågår med syfte att alla äldre ska få tillgång till kultur. Samarbetet med stadens museum har fortsatt och ytterligare fyra filmer från deras samlingar har tagits fram för äldreomsorgens verksamheter. Till varje film hör ett vägledningsmaterial som är ett pedagogiskt stöd för enheterna när de visar filmerna. Under året har deltagarna som gick kursen i Kultur och hälsa blivit erbjudna en workshop i musik. Kursen Kultur och hälsa har hållits för medarbetare på servicehus, vård- och omsorgsboende och dagverksamheter. Kulturförvaltningens webbsida Kultur för äldre startade i september vilket innebär att äldreomsorgens verksamheter kan boka kulturaktörer till reducerat pris. Båda förvaltningarna har informerat om webbsidan i olika sammanhang för att öka kännedom om vilket utbud som finns.

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till att äldre har tillgång till ett rikt, kultur, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att sprida information om utbudet av kulturaktiviteter och digitala konstsamlingar ska äldre inom stadens alla verksamheter få möjligheten att ta del av mer kultur.

Förväntat resultat

- Fler äldre får ta del av kultur.
- Förvaltningen bidrar till att stadsdelsförvaltningarna får en större säkerhet i att erbjuda kulturella aktiviteter.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta samarbetet med kulturförvaltningen i enlighet med kulturmodellen	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Informera om stadens digitala konstsamlingar och inspelade visningar från museer och konsthallar.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att samtliga mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppnåtts. Hur nämnden har bidragit till att uppnå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att nämndmålet har uppnåtts.

I förvaltningens lokaler finns möjlighet till källsortering i olika fraktioner på samtliga våningsplan. Information om detta har förmedlats i veckobrev och på intranätet. Förvaltningen väljer flergångs- och returalternativ framför engångs.

Förvaltningen sitter i nyrenoverade lokaler sedan februari. Samtliga hushållsmaskiner är nya och energisnåla. Belysningen i lokalerna är energisnål ledbelysning som är tids- och rörelsestyrd.

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen eftersträvar en miljövänlig källsortering. Förvaltningen undviker, så långt det är möjligt, att använda material av plast.

Förväntat resultat

- Förvaltningens medarbetare är välinformerade om hur olika sorters avfall ska hanteras.
- Inköpsansvariga är medvetna om att artiklar av plast ska undvikas.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att nämndmålet har uppnåtts.

I anslutning till förvaltningens nya lokaler i Älvsjö finns en innergård där förvaltningen har satt upp tre insektshotell och en fjärilsholk. I en blomlåda på gården har det planterats växter som är pollineringsvänliga.

Förvaltningen deltar i arbetet gällande det nya miljöprogrammet samt klimathandlingsplanen för att bland annat minska koldioxidutsläpp. Det pågår ett arbete i olika arbetsgrupper om till exempel mat, måltider och plastanvändning som miljöförvaltningen sammankallar.

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till att Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer, så långt det är möjligt och i de delar som berör förvaltningens verksamhet, Stockholms stad Miljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad i de delar som berör förvaltningen.

Förväntat resultat

- Förvaltningens medarbetare känner till Stockholms stad Miljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteten har genomförts och att nämndmålet har uppnåtts.

Tjänstebilar

Förvaltningen leasar tolv bilar som avropats från stadens ramavtal. Samtliga bilar är miljöanpassade varav fem är el-bilar och sju gas/el bilar. För att körsträckorna ska vara så effektiva som möjligt vid installation och service av trygghetslarm arbetar medarbetarna i geografiska team. Installation av digitala lås har skett utifrån hemtjänstområde och stadsdelsindelning.

Uppföljning av fordonskravet för privata utförare av hemtjänst

Krav på fordon inom stadens hemtjänst, oavsett driftsform, infördes i februari 2022. Befintliga fordon som används får inte vara äldre än sex år räknat från det datum när fordonen först togs i bruk. Vid nyanskaffning ska fordonet drivas med el, fordonsgas, etanol eller andra gaser än gasol med skattegrundande utsläppsvärde om högst 190 gram koldioxid per kilometer (WLTP), enligt Transportstyrelsens vägtrafikregister. Fordon som drivs med fordonsgas eller etanol ska till minst 80 procent tanka det förnybara bränslet (Etanol/E85 eller Fordonsgas). Totalsumman för alla fordon som används inom uppdraget ska uppfylla kravnivån för respektive år. Vidare ska fordonen klara Euro 6 eller bättre, ha dubbfria vinterhjul och inte vara äldre än sex år räknat från det datum när fordonet först togs i trafik.

Äldreförvaltningen har i samverkan med miljöförvaltningen genomfört en uppföljning av de privata utförarnas efterlevnad till gällande fordonskrav. Uppföljningen visade att det är totalt 487 fordon som används för uppdraget. Av dessa fordon är det 74 som inte uppfyller kravet varav 35 avseende drivmedel och 39 fordon är för gamla. Samtliga utförare med fordon som inte uppfyller kravet har fått lämna in förklaring och åtgärdsplan. De utförare som har fordon som inte uppfyller kravet hade till den 31 december 2023 på sig att åtgärda detta. En uppföljning av att dessa bilar inte längre används kommer att göras i februari/mars 2024. Under våren kommer nämnden att fatta beslut om revidering av förfrågningsunderlag för hemtjänsten. Förslaget där är att alla bilar ska vara fossilfria den 1 januari 2027.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska utreda hur man kan säkerställa att alla transporter inom hemtjänsten ska vara fossilfria oavsett driftsform	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Förvaltningen har tagit fram ett förslag på stegvis övergång till helt fossilfria transporter inom äldreomsorgen.			

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till att Stockholm ska vara en stad där utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Minskningen av växthusgaser ska ske genom hållbara transporter, leveranser och ett hållbart resande.

Förvaltningens medarbetare använder miljövänliga transporter i arbetet.

Förväntat resultat

- Medarbetarna åker kollektivt, går, cyklar eller åker tjänstebil utifrån uppdragets karaktär.
- Vid längre resor väljer medarbetarna tåg inte bil eller flyg.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att nämndmålet har uppnåtts.

Förvaltningen gör inga stora inköp av livsmedel men genom att avropa från stadens avtal bidrar förvaltningen till att öka andelen inköpta livsmedel som är ekologiskt märkta.

Förvaltningen har deltagit i projektet Hållbar äldreomsorg tillsammans med miljöförvaltningen och stadsdelsförvaltningen norra innerstaden, vård- och omsorgsboendet Väderkvarnen, Stockholm Vatten och Avfall AB, Micasa Fastigheter. Genom en gemensam webbsida med vägledning, stödmaterial och goda exempel har enheterna minskat matsvinn, plastförbrukning och kemikalieanvändning. Äldreförvaltningen har tagit fram en film om hur man minskar matsvinn i äldreomsorgen. Projektet vann innovationspriset Framsteget 2023.

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till giftfria miljöer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens riktlinjer för upphandling och inköp följs och miljömärkta och ekologiska varor väljs i så stor utsträckning som möjligt.

Förväntat resultat

- Förvaltningen följer stadens riktlinjer för miljömärkta och ekologiska varor.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att samtliga mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppnåtts. Bedömningen grundar sig även på att flertalet av de uppdrag som förvaltningen har utfört för att förbättra, utveckla och säkra kvaliteten inom äldreomsorgen har genomförts. Hur nämnden har bidragit till att uppnå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att indikatorerna har uppnåtts och att förvaltningens kostnader rymms

inom den tilldelade budgetramen. Förvaltningens ekonomiska utfall kommenteras under rubriken Uppföljning av ekonomin.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,8 %			97 %	100 %	100 %	VB 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,8 %			97 %	100 %	100 %	VB 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %	+/- 1 %	+/- 1 %	2023

Nämndmål: Äldrenämndens verksamheter drivs inom hållbara och givna ekonomiska ramar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bedriver en effektiv verksamhet som ryms inom tilldelad budget.

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget.
- Prognossäkerheten är god.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att indikatorerna och nämndmålet har uppnåtts.

Förvaltningen har under året samarbetat med arbetsmarknadsförvaltningen för att utveckla kombinationsutbildningarna för vård och svenska språket så att de bättre tillgodoser deltagarnas och verksamhetens behov.

Förvaltningen har tagit emot två studenter från socionomprogrammet på Södertörns högskola. Under en termin har studenternas praktik fördelats mellan äldreförvaltningens avdelningar och team. Studenterna har genom aktivt deltagande och tilldelade uppgifter fördjupat sina

kunskaper om Stockholm stads äldreomsorg, det strategiska arbetet samt fått insyn i det operativa utförandet.

Förvaltningen har tagit emot en person inom Stockholms jobb, två feriearbetande ungdomar och en praktikant från Försvarshögskolan. Stockholms jobb är en arbetsmarknadsinsats som inkluderar en visstidsanställning i någon av stadens verksamheter.

Näringslivsfrämjande arbete

I förvaltningens arbete ingår att samarbeta med privata utförare av hemtjänst, dagverksamhet samt vård- och omsorgsboenden. Detta arbete följer de riktlinjer och det synsätt som redovisas i Näringslivspolicy för Stockholms stad. Förvaltningen anordnar informationsmöten en gång i månaden för personer/företag som är intresserade av att starta hemtjänst. Företag som vill starta vård- och omsorgsboende, seniorbostäder, eller bygga samhällsfastigheter inom äldreomsorgen kan få stöd och information från förvaltningen. Stödet utgår från de behovsbedömningar som görs i stadens äldreboendeplan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	2			2	2 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	1			0	1 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	2 st			1 st	1 st	Tas fram av nämnd	VB 2023
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st			0 st	0 st	11 000	VB 2023
Analys Enligt stadens anvisningar för indikatorn är det den nämnd som finansierar kostnaden för feriearbetare som ska ange antalet under denna indikator. Med anledning av detta är förvaltningens årsmål 0.							

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till ett ökat intresse för att arbeta inom äldreomsorgen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och arbetsmarknadsförvaltningen arbeta för att säkerställa den framtida personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen.

Förväntat resultat

- Ett etablerat stadsövergripande samarbete har formats för att öka intresset för att arbeta i äldreomsorgen.
- Förvaltningen tar emot studenter från relevanta högskoleutbildningar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteten har genomförts och att nämndmålet har uppnåtts.

Stadsövergripande boendeplanering

Äldreförvaltningen har samordnat den stadsövergripande boendeplanen för 2024 med utblick mot 2040. Arbetet har skett i samarbete med stadsledningskontoret, Micasa, stadsdelsförvaltningarna, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret.

Nytt för boendeplan 2024 är att framskrivningen av omsorgsprognosen presenteras utifrån två prognosscenarier för att tydligare belysa de osäkerhetsfaktorer som finns. I Boendeplan 2024 är utbyggnadsplanen anpassad efter budgetuppdraget om att återinföra 60/40 principen, det vill säga 60 procent av vård- och omsorgsboendena ska ha kommunalt huvudmannskap och 40 procent privat. Planeringen omfattar 35 nya vård- och omsorgsboenden varav 23 boenden i kommunal regi och 12 boenden i privat regi.

För många särskilda boenden finns det ett behov av totalrenoveringar som kräver tomställning och evakuering av de boende. Fastigheterna som berörs är vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorbostäder. Underhållsinsatserna planeras av Micasa och en renoverings- och evakueringsplan håller på att tas fram. Renovering och evakuering kommer att påverka tillgången på platser i vård- och omsorgsboenden eftersom evakueringarna sammanfaller med prognostiserat ökat omsorgsbehov och utbyggnad av äldreomsorgen.

Under året har antalet lediga platser på vård- och omsorgsboenden minskat. Statistiken visar även att behovet av skyndsamma placeringar för äldre som inte kan återgå till ordinarie boende vid utskrivning från sjukhus ökar.

Förvaltningen konstaterar att det är en utmaning på både kort och lång sikt att möta efterfrågan av platser på vård- och omsorgsboenden. Den långsiktiga utmaningen hanteras i arbetet med den stadsövergripande äldreboendeplanen. Arbetsformerna för boendeplaneringen ses över med syfte att stärka det operativa genomförandearbetet. Den kortsiktiga utmaningen handlar bland annat om att säkra en effektiv köhantering genom att se

över resursplaneringen och stödsystemen samt se över arbetssätt och metoder för ökad samverkan med stadsdelsförvaltningarna och det interna arbetet på äldreförvaltningen.

Stockholm står inför en stor nyproduktion av boenden för äldre samtidigt som delar av det befintliga bostadsbeståndet har behov av renovering och förnyelse. Det är därför angeläget med en fortsatt utveckling av seniorbostäder för att skapa goda boendemiljöer för äldre och senarelägga behovet av äldreomsorg.

I Boendeplan 2024 presenteras en ny inventering som visar att det finns cirka 6 700 seniorbostäder i Stockholms stad idag och att det behövs cirka 10 300 seniorbostäder till 2040 för att motsvara den andel som idag bor i seniorbostäder. I Stockholms stads budget 2023 presenterades en ny ambition för utbyggnaden av seniorbostäder genom uppdraget: Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, äldrenämnden och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda behovet av seniorbostäder för att målet om att alla över 65 år som vill ska kunna få en seniorbostad ska kunna tillgodoses. Arbetet med uppdraget pågår.

Under senhösten inleddes arbetet med Boendeplan 2025. Nytt för kommande boendeplan är att befolkningsprognosen för äldre har utökats från år 2040 till år 2050. Prognosen visar att antalet äldre fortsätter öka även efter 2040. Något som kommande boendeplan kommer att beakta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden, äldrenämnden och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda behovet av seniorbostäder för att målet om att alla över 65 år som vill ska kunna få en seniorbostad ska kunna tillgodoses	2023-01-01	2023-12-31	
Analys En utredning har tagits fram.			

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till en mångfald av boendeformer för äldres skiftande behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att inventera och kartlägga befintliga bostäder för äldre samt undersöka målgruppens behov och efterfrågan görs en framtida boendeplanering för att möta äldres behov av särskilt boende och att alla över 65 år som vill ha seniorbostäder erbjuds detta.

Förväntat resultat

- Stockholms stad erbjuder en mångfald av boendeformer för äldre utifrån deras skiftande förutsättningar, behov och efterfrågan.
- Äldres kunskap om utbudet av boendeformer är god genom målgruppsanpassad kommunikation.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Bidra till nya boendeformer genom utveckling av boendepplanen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Äldreförvaltningen deltar i Äldrevänlig stads två pilotområden: äldrevänliga bostäder till rimlig hyra och Seniorboende/kollektivboende i samverkan med akademi och näringsliv.			
✓ I samarbete med socialförvaltningen och stiftelsen SHIS bostäder fortsätta utveckla arbetet med äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa bland annat genom att äldrelotsar vägleder målgruppen till kontakt med socialtjänst och äldreomsorg.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Samarbeta med berörda förvaltningar och bolag inom uppdraget etableringsservice och servicekedjor med tillhörande kommunikation.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys I samband med etablering av privata utförare för nya vård- och omsorgsboenden arbetar staden med etableringsservice. Äldreförvaltningen har en etableringslotsfunktion som svarar på frågor från externa aktörer som vill bygga samhällsfastigheter inom äldreomsorgen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att två av tre indikatorer har uppnåtts, en indikator har delvis uppnåtts aktiviteterna har genomförts och nämndmålen har uppnåtts.

3.4.1 Äldrenämnden bidrar till att stärka kompetensen hos medarbetare inom äldreomsorgen

Kompetensutvecklingsinsatser

Språklyftet har haft 30 grupper med arbetsplatsförlagd SFI-undervisning för medarbetare i verksamheter i egen regi.

Arbetsmarknadsförvaltningen har tillsammans med äldreförvaltningen och tre stadsdelsförvaltningar kommit igång med ett gemensamt treårigt ESF-projekt. Projektet startade den 1 september och har kommit igång med kompetenskartläggning av medarbetare och förberedelser för verksamhetsanpassade utbildningsinsatser.

Regelbunden information på möten och på intranätet har skett om webbutbildningarna hbtqi i äldreomsorgen samt om nya Demens ABC.

I syfte att öka biståndshandläggarnas kompetens inom olika områden har en heldagsutbildning genomförts om FREDA-kortfrågor (ett bedömningsinstrument som används för att fråga om

våldsutsatthet), sex halvdagar juridikseminarium och ett heldagsseminarium om professionellt medberoende. Beställarenheterna har även haft möjlighet att delta vid två olika seminarier inom området psykisk ohälsa. Förvaltningen har anordnat en utbildning om Lex Sarah för medarbetare som genomför sådana utredningar.

Två halvdagars utbildning i motiverande samtal (MI) har genomförts under våren. Målgruppen var biträdande enhetschefer inom samtliga verksamhetsområden. Under hösten har en tredagars coachutbildning genomförts för biståndshandläggare. Utbildningen anordnades av socialförvaltningen där äldreomsorgen fick disponera fem platser.

Förvaltningens samtliga utbildningsinsatser redovisas i en bilaga till verksamhetsberättelsen.

Kompetens inom demensområdet

Under året har medarbetare på både profilboenden och servicehus fått möjlighet att gå en kurs i demens, psykiatri och bemötande specifikt anpassat utifrån deras behov.

Både beställare och utförare i egen regi har sökt och fått medel av äldrenämnden för att Stjärnmärka eller Silviahems-certifiera sin enhet.

Under året har äldreförvaltningen uppmanat och erbjudit stadsdelsförvaltningarna att utbilda egna certifierade BPSD-utbildare i syfte att stärka det lokala arbetet och stödet med det nationella kvalitetsregistret.

De specialiserade hemtjänstgrupperna med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt har fått stöd i hur de utvecklar ett multiprofessionellt arbetssätt. Arbetet med demensteam inom hemtjänsten har fortsatt med stärkt kompetens inom demenssjukdomar och geriatrisk specialistkompetens.

Kompetensstegar

Arbetet med att införa kompetensstegar för undersköterskor och legitimerade sjuksköterskor pågår. Under hösten har förvaltningen, tillsammans med personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret, genomfört workshoppar om differentiering av arbetsuppgifter med representanter från stadsdelsförvaltningarna för att tydliggöra vad respektive yrkesgrupp gör och vilka uppgifter som överlappas mellan de olika yrkesrollerna i äldreomsorgen. Det kvarstår ett visst arbete innan kompetensstegarna kan införas nästa år.

Akademiska noder

Förvaltningen har genomfört en workshop med representanter från de akademiska noderna i syfte att uppdatera definitionen för akademisk nod och för att utveckla arbetssätten så fler blir delaktiga i arbetet och så studentmottagandet ökar. För att stimulera fler studenter att intressera sig för äldreomsorgen och få in nya idéer om hur staden kan utveckla äldreomsorgen har äldrenämnden instiftat ett stipendium som studenterna kan söka via sin C- eller D-uppsats.

Utbildningsinsatser för nya områden

Sammanlagt har fyra halvdagsföreläsningar genomförts för äldreomsorgens verksamheter. Fokus var på hbtqi-historik, vad begreppen innebär och betyder och hur många äldre idag upplever sin situation och vad som är viktigt för dem.

Utbildning i reflektionstid

Förvaltningen har genomfört en ny anpassad reflektionsutbildning för de som redan är

reflektionsledare. De 15 medarbetare som har gått utbildningen blir reflektionsmentorer. Dessa ska ge stöd till enheter som inte har egna reflektionsledare så att de kan komma igång med egna reflektionsmetoder.

Äldreomsorgslyftet

Äldreomsorgslyftet är en statlig satsning med syfte att höja kompetensnivån för personal inom äldreomsorgen. Under 2023 har Stockholms stad blivit tilldelad cirka 110 mnkr som ska täcka personalkostnader för de anställda som studerar till vårdbiträde, undersköterska, specialistundersköterskor, fördjupningskurser för undersköterskor samt vissa akademiska kurser för ledare inom äldreomsorgen.

Ansökningarna har ökat under år 2023 samtidigt som det är fler deltagare i utbildningar som också varar under längre utbildningsperioder. Exempelvis pågår undersköterskeutbildning i mer än ett år. Det är också fler i undersköterskeutbildningar i år i jämförelse med tidigare år. Av de som har deltagit eller deltar i utbildningar uppgår schablonbeloppen hittills till nästan 110 mnkr i jämförelse med 2022 då utbetalda medel uppgick till cirka 78 mnkr. Därmed ser förvaltningen att utdelade medel ökat i jämförelse med år 2022. De medel som tilldelats äldreomsorgslyftet år 2023 blev tidigt uppbokade och möjligheten för enheterna att ansöka om medel till hösten stängdes. Behovet av utbildningsinsatser är dock fortfarande stort.

Utförarna har utöver ordinarie utbildningsprogram inom vuxenutbildningen, även haft möjlighet att söka medel från äldreomsorgslyftet för de personalkostnader de har under utbildningstiden till undersköterska nivå 3 och undersköterska nivå 4, samt specialistundersköterskeutbildningen. Specialistundersköterskeutbildning, samt USK 3 och 4 anordnas av äldreförvaltningen.

Introduktionsutbildning för nyanställda biståndshandläggare

Introduktion för nyanställda biståndshandläggare har genomförts under två heldagar. Introduktion för vikarierande biståndshandläggare under sommaren har genomförts digitalt under en heldag. Under året har ett arbete pågått med att digitalisera introduktionsutbildningen i syfte att:

- Effektivisera introduktionsutbildningen för nyanställda.
- Skapa en hållbar läroresa för biståndshandläggarna där de tillgodogör sig så mycket som möjligt av de kunskaper som är viktiga för att kunna utföra sitt arbete.

Den färdiga digitala introduktionsutbildningen kommer att lanseras 2024.

3.4.2 Äldrenämnden ger förvaltningens medarbetare goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Förvaltningen flyttade till Älvsjö i början på februari. Utifrån visionen "En arbetsplats där vi möts" har förvaltningen arbetat efter en modell där att alla i förvaltningen har haft möjlighet att vara delaktiga i processen, med flytten och nytt arbetssätt, utifrån givna ramar. Flera workshoppar har genomförts för att följa upp det aktivitetsbaserade arbetssättet och användandet av lokalerna. Under året har förvaltningen bjudit in alla medarbetare till förvaltningsmöten med inslaget "vardag på jobbet", det har lett till en ökad helhetssyn och förståelse för varandras uppdrag.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvecklats och implementerats under året. Förvaltningen har, utifrån årshjulet för arbetsplatsträffar (APT), arbetat för att förvaltningens medarbetare ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

En ny avdelning för digitalisering och it har inrättats under året. Avdelningen ska leda och samordna stadsövergripande initiativ inom digitalisering och innovation samt utgöra ett internt stöd för äldreförvaltningens verksamheter.

Resultaten från medarbetarenkäten för år 2023 visar att AMI har ökat från 74 till 76. Index har ökat för både ledarskap och styrning medan index för motivation är oförändrat. De tre frågor som har utvecklats mest positivt är: På min arbetsplats har vi ett gott arbetsklimat, På min arbetsplats behandlas alla med respekt och Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt. De frågor som förvaltningen har behövt fokusera på för att öka motivationen hos medarbetarna är: Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt. På min arbetsplats prövar vi nya arbetssätt för att utveckla verksamheten. På min arbetsplats samarbetar vi för att nå verksamhetens mål. Jag kan rekommendera min arbetsplats till andra samt På min arbetsplats är vi bra på att dela kunskap och erfarenhet med varandra. Förvaltningens chefer har arbetat vidare med resultaten i sina arbetsgrupper. Konsultinsatser har genomförts i några arbetsgrupper.

Avdelningen Stockholms trygghetsjour har större andel timanställda än övriga förvaltningen. Dessa ersätter schemalagd personal vid frånvaro då verksamheten pågår alla dagar i veckan, dygnet runt. Förvaltningen arbetar systematiskt mot målet om trygga anställningar och arbetsvillkor. Bland annat har en översyn av scheman gjorts för att medarbetarna som arbetar på schema ska ha hälsosamma och hållbara scheman.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	76	78	75	74	80	83	2023
Analys Resultatet för AMI (aktivt medskapandeindex) har ökat något från 2022. Två av tre delområden har ökat; ledarskap 78 (75) och styrning 75 (71). Delområdet motivation är oförändrat med index 74 (74). Förvaltningen har arbetat aktivt med handlingsplaner för att öka motivation och engagemang hos medarbetarna.							
  Sjukfrånvaro 	4,9 %	3,9 %	5,2 %	4,4 %	5,2 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
Analys Sjukfrånvarostatistiken för den totala sjukfrånvaron är inte jämförbar med VB 2022 på grund av felaktig rapportering föregående år. Under året har den totala sjukfrånvaron sjunkit från 5,7 procent till 4,9 procent. Förvaltningen har arbetat aktivt med riktade insatser för att medarbetare ska återgå i arbete.							
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	1,8 %	2,1 %	1,7 %	1,9 %	1,8 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
Analys Sjukfrånvaro dag 1-14 ligger stabilt över tid. Förvaltningen har arbetat aktivt med uppföljning av sjukfrånvaro samt riktade insatser.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden erbjuda språkkurser i svenska till medarbetare inom stadens förskolor, vård och omsorg	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av äldreomsorgens organisation med det långsiktiga målet att riktvärdet för antalet medarbetare per chef ska vara 25-30 personer för att möjliggöra ett nära ledarskap	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med äldrenämnden och socialnämnden utreda möjligheterna att öka likställigheten mellan socialsekreterare och biståndshandläggare inom äldreomsorg, socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning i fråga om bland annat titulatur, lön och förutsättningar att ägna sig åt socialt arbete	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Kommunstyrelsen har under året utrett uppdraget och redovisar resultatet i sin verksamhetsberättelse. Sammanfattningsvis hänvisas frågan om likställighet mellan socialsekreterare och biståndshandläggare till att hanteras inom ramen för den reviderade handlingsplanen för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten. Frågan om förändrad titulatur kräver vidare utredning.			

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till att stärka kompetensen hos medarbetare inom äldreomsorgen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Erbjuda övergripande utbildning, fortbildning och kompetensutveckling för äldreomsorgens medarbetare.

Förväntat resultat

- Ökad kompetens hos äldreomsorgens medarbetare.
- Fler tillsvidareanställda medarbetare har goda språkkunskaper och grundutbildning.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ansöka om medel i Kompetensutvecklingssatsningen, (KUS) för en utbildning för 30 specialistundersköterskor.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetet med demensteam inom hemtjänsten fortsätter, att stärka kompetensen inom demenssjukdomar och geriatrisk specialistkompetens är prioriterat.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har fortsatt att arbeta med utbildningsinsatser kring demenssjukdomar och geriatrisk specialistkompetens. Under året har bland annat 39 specialistundersköterskor och 10 specialistsjuksköterskor blivit klara med sin examen.			
✓ Fortsätta arbeta för att fler stadsdelsförvaltningar ska ta emot studenter, med fokus på undersköterskor.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har tillsammans med avdelningschefer och enhetschefer i äldreomsorgen understrukit vikten av att alla stadsdelsförvaltningar tar emot studenter och om vad som behövs för att öka antalet studenter i verksamheten.			
✓ Fortsätta arbetet tillsammans med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna med att implementera kompetensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Fortsätta att utveckla arbetet med akademiska noder genom att vidareutveckla arbetssätten och funktionen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har inlett ett arbete med att utveckla arbetet med de akademiska noderna. Arbetet kommer att pågå även under 2024.			
✓ Fortsätta att utveckla ett multiprofessionellt arbetssätt inom stadens specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har ordnat kompetensutveckling och hållit i nätverksträffar för att stötta stadsdelsförvaltningarna.			
✓ Fortsätta stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet med reflektion i hemtjänsten, som ett sätt att förbättra arbetsmiljön.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Samarbeta med arbetsmarknadsförvaltningen för att undersöka möjligheten att delta i ett ESF-projekt för språkstödande arbete.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Projektet pågår och är nu inne i den första delen där studie- och yrkesvägledare kartlägger medarbetarnas kompetens samtidigt som utbildningen anpassas efter verksamhetens och medarbetarnas behov.			
✓ Ta fram nya avsnitt i introduktionsutbildningen för nyanställda medarbetare om posttraumatiskt stressyndrom och funktionsnedsättning.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har tagit fram två nya delar i introduktionsutbildningen för nya medarbetare i äldreomsorgen, en om posttraumatisk stressyndrom hos äldre och en om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.			

Nämndmål: Äldrenämnden ger förvaltningens medarbetare goda förutsättningar att göra ett bra jobb

● Uppfylles helt

Beskrivning

Tillitsbaserad styrning ska prägla förvaltningens arbets- och förhållningssätt. Det ska råda en god social och organisatorisk arbetsmiljö med ett öppet arbetsklimat där medarbetare känner delaktighet, engagemang och trivs på jobbet. Normen är heltids- och tillsvidareanställningar som främjar goda och trygga arbetsvillkor.

Förväntat resultat

- Ökat medarbetarindex (AMI)
- Minskat antal timanställningar
- Minskad sjukfrånvaro
- Medarbetarna har hälsosamma scheman

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta utveckla och implementera det systematiska arbetsmiljöarbetet.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har utvecklat det systematiska arbetsmiljöarbetet genom bland annat framtagandet av gemensamma APT-material som använts på alla nivåer i organisationen. Förvaltningen har också implementerat rutin för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.			
✓ Fortsätta utveckla och stärka ledarskapet genom dialog kring stadens chefsprofil.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har utvecklat forum för chefer och stärkt ledarskapet genom dialog om stadens chefsprofil. Förvaltningen har genomfört en introduktionsutbildning för nya chefer i äldreomsorgen.			
✓ Implementera rutinen för anmälan och utredning av diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier väl kända hos chefer och medarbetare.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Rutinen har implementerats på arbetsplatsträffar under året.			
✓ Inventera medarbetarnas behov av kompetensutvecklingsinsatser.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Alla medarbetares behov av kompetensutveckling har inventeras i samband med det årliga medarbetarsamtalet.			
✓ Medarbetare som kommer i kontakt med demenssjuka eller deras anhöriga ska genomgå den senaste versionen av Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts och att indikatorerna och nämndmålen har uppnåtts.

3.5.1 Äldrenämnden medverkar i upprättandet av stadens krisorganisation och dess bemanning

Förvaltningen har under året arbetat aktivt med beredskapshöjande insatser genom utbildningar och krisövningar för krisledningsorganisationen. En krigsledningsplan har tagits fram och krisledningsplanen har uppdaterats. Förvaltningen har utöver detta deltagit i den stadsövergripande övningen, STADSÖ23.

Förvaltningen har under året arbetat med steg 5 och 6 i risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Utifrån denna samt erfarenheter från tidigare händelser har enheten för kommunikation, omvärld och beredskap tillsammans med avdelningen Stockholms trygghetsjour upprättat en kontinuitetsplan vid störning på it- och telefoni med mera som kan få allvarlig påverkan på verksamheten. Kontinuitetsplanen har tillgängliggjorts för Stockholms trygghetsjourns medarbetare genom grundläggande utbildning och övningar i att hantera oönskade händelser inom respektive verksamhet.

Förvaltningen har under hösten förstärkt sin materiella beredskap att kunna hantera en önskad händelse.

Under verksamhetsåret har förvaltningen arbetat med att stadens särskilda boenden i egen regi ska planera för att beredskapslagra livsmedel för sju dygns förbrukning. Stor vikt har lagts vid att hämta information och skapa en stadsövergripande lägesbild samt undersöka förutsättningar för lokal beredskapslagring. Detta är ett underlag för det fortsatta arbetet i att bistå stadsdelsförvaltningarna under 2024. Förvaltningen har också deltagit i arbetet kring utredningen av ett centralt omsättningslager av livsmedel och vissa produkter som har skett under ledning av serviceförvaltningen.

Förvaltningen har tillsammans med utpekade förvaltningar genomfört aktiviteter utifrån sitt ansvar för beredskapssektorn hälsa, vård och omsorg.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Att arbeta med KLASSA-modellen (en modell där verksamheten går igenom verksamhetens information och hur den används) har implementerats och en rad klassningar har genomförts under 2023, både kring befintliga system men också inför kommande upphandlingar. Detta arbete kommer fortsätta under år 2024. Rutiner kring behörigheter har påbörjats under år 2023 och flera nya rutiner har tillkommit men behörighetsstyrning är komplicerat och arbetet kommer fortsätta under år 2024. Implementeringen utav förvaltningsmodellen pm3 (stadens styr- och samverkansmodell för underhåll och utveckling av it-stöd) är gjord och objektplaner för objekten finns. Arbetet med förvaltningsmodellen behöver fortsätta för att styrmodellen ska införas i alla led i organisationen. Flera satsningar kring kompetensförstärkning inom informationssäkerhet har genomförts till exempel genomgår alla nyanställda de obligatoriska e-utbildningarna.

3.5.2 Äldrenämndens upphandlingar är av hög kvalitet

Rådighet och uppföljning av leverantörer

Äldreförvaltningen kan konstatera att metoder för att genomföra välfärdsbrott fortlöpande utvecklas vilket kräver nya metoder för att upptäcka dessa. Det innebär bland annat att mer tid och resurser krävs för att upprätthålla och utveckla en god och effektiv uppföljning. Under senhösten påbörjades ett arbete med revidering av förfrågningsunderlag/avtal för hemtjänst, dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. Särskilt fokus i revideringen är förstärkta krav kopplat till arbetet mot välfärdsbrott. Särskilda arbetsrättsliga villkor finns sedan tidigare när det gäller hemtjänsten och motsvarande kommer i samband med revideringen att föras in i förfrågningsunderlag/avtal för dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende. I samband med äldreförvaltningens introduktionstillfällen för nya biståndshandläggare ges information om deras viktiga roll i arbetet mot välfärdsbrott och därmed vikten av uppföljning av beställning och utförarens fakturering.

Upphandling inom projekt Nyckelfri hemtjänst

Arbete med upphandling inom projekt Nyckelfri hemtjänst gällande hårdvara, behörighets- och ärendehanteringssystem och tillhörande tjänster har påbörjats under året och upphandlingen beräknas slutföras under 2024. I syfte att säkerställa en bra kravställning har analysarbete genomförts, som bland annat har innefattat genomförandet av en RFI (request for information) och informationsklassning inför upphandling. Förvaltningen har genomfört förberedande arbete för att ta fram ett driftsavtal med befintlig leverantör för att säkra drift, underhåll och support av redan inköpta läsenheter och behörighetssystem.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	81,2 %				81 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2023
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för framtida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
  Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga			
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens boenden inom äldreomsorg och LSS beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			

Nämndmål: Äldrenämnden medverkar i upprättandet av stadens krisorganisation och dess bemanning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personella resurser i form av säkerhetssamordnare, krisledningsstab och krisorganisation finns upprättad och bemannad. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys, enligt stadens fastlagda modell, fortsätter.

Förväntat resultat

- Personella resurser i form av säkerhetssamordnare, krisledningsstab och krisorganisation finns upprättad och bemannad.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Öka förmågan att hantera kriser vid oönskade händelser.	2022-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			

Nämndmål: Äldrenämndens upphandlingar är av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldreförvaltningen genomför centrala upphandlingar enligt lag om valfrihet (LOV) och enligt lag om offentlig upphandling (LOU).

Förväntat resultat

- Förvaltningen har reviderat förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivning för att införa ett ickevalsalternativet, för hemtjänst, ska vara i egen regi.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Revidering av förfrågningsunderlag.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Äldreförvaltningen har påbörjat arbetet med att revidera förfrågningsunderlagen för hemtjänst och vård- och omsorgsboende.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts och att nämndmålet har uppnåtts.

Digitaliseringsplan för äldreomsorgen

En första version av äldreomsorgens digitaliseringsplan har godkänts av äldrenämnden. Digitaliseringsplanen omfattar stadsgemensamma behov inom digitalisering och lyfter fram interna larm, trygghetsskapande teknik samt digitala inköp som prioriterade initiativ. Arbetet med att ta fram digitaliseringsplanen har skett gemensamt med representanter från stadsdelsförvaltningar, stadsledningskontoret, Micasa fastigheter AB, och äldreförvaltningen genom en referensgrupp och en styrgrupp för äldreomsorgens digitalisering.

Under hösten har förvaltningen genomfört verksamhetsnära dialoger inom flera stadsdelsförvaltningar för att lyssna in behov. En första mätning av digital mognad på organisatorisk nivå är genomförd på alla stadsdelsförvaltningar. För att fånga äldres fokus har regelbundna dialoger förts med kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR).

För att säkerställa en effektiv och sammanhållen digital utveckling inom äldreomsorgen och socialtjänsten ser förvaltningen behov av att utveckla samarbetet med socialförvaltningen på samma sätt som staden strukturerar arbetet inom Sociala system.

Sveriges kommuner och regioners inköpscentral (ADDA) kommer att annonsera en upphandling av tjänster för trygghetslarm, digitala lås och trygghetssensorer inom särskilda boenden och boenden med särskild service under 2024. Förvaltningen har under hösten deltagit i referensgruppsmöten i förberedelsearbetet tillsammans med tio andra kommuner i landet med syfte att ta fram en upphandlingsstrategi och fånga in verksamhetens behov till kommande kravställning. Förvaltningen fortsätter följa ADDA's arbete utifrån uppdraget om en central hantering av interna larm och trygghetsskapande teknik. En kartläggning av

stadsdelsförvaltningarnas befintliga avtal för interna larm på särskilda boenden är genomförd. Befintligt avtal gällande larmtillbehör är under granskning.

Ett arbete har startats med att undersöka möjligheten att genomföra ett pilotprojekt för digital tillsyn på ett servicehus i samverkan med Södermalms stadsdelsförvaltning.

Digitala inköp

Förvaltningen har tillsammans med representanter från stadsdelsförvaltningarna tagit fram underlag för att beräkna verksamhet och ekonomisk nytta för digitala inköp. Med stöd av Kompetenscenter Valfärdsteknik som är en del av Stockholms kommuner och regioner (SKR) har underlag för kostnader och verksamhetspåverkan använts för att kunna redovisa nyttan samt inkluderat framtida prognos för införande av digitala inköp. Ett fortsatt arbete pågår med att ta fram förslag på införandeplanering inom stadens förutsättningar.

Digital Future

Under året har Digital Future genomfört ett flertal föreläsningar där äldreförvaltningen har lyssnat in pågående forskning som teknisk nätutveckling, ChatGPT, kapacitet i relation till 5G och 6G. Förvaltningen följer forskning inom berörda ämnen och områden för äldreomsorgens uppdrag.

Nyckelfri hemtjänst

Arbetet med införandet av nyckelfri hemtjänst pågår. I slutet av året hade cirka 13 200 lås monterats vilket motsvarar cirka 62 procent av totalt antal lås som ska monteras. Breddinförandet är igång i samtliga stadsdelsförvaltningar.

Möjlighet till support finns nu etablerad dygnet runt. Detta ska ge utförarna och deras kunder trygghet genom att personalen får hjälp vid problem med de nya låsen dygnets alla timmar.

Trots ett intensivt arbete med att slutföra projektet Nyckelfri hemtjänst inom angiven tidsram har införandet behövt förlängas till halvårsskiftet 2024. Det har funnits utmaningar som löpande har identifierats och hanterats under året. Samarbetet med hemtjänstutförare för att samordna planeringen har setts över och förbättrats men behöver fortsätta utvecklas för att fungera fullt ut. Vissa fastighetsägare har nekat införandet av lås då de har nyckelhanteringssystem som inte är kompatibla med den teknik som nyckelfri hemtjänst använder. Kommunikationen till berörda målgrupper har varit en utmaning vilket märks allt tydligare ju fler lås som monteras. Förvaltningen arbetar vidare med fortsatt utveckling av kommunikationen kring införandet och har under året bland annat tagit fram ett målgruppsanpassat informationsmaterial på flera språk.

Förvaltningens ansvar för breddinförande av nyckelfri hemtjänst parallellt med ny upphandling och upprättande av en förvaltningsorganisation har varit tids- och resurskrävande. När antalet installerade lås ökar och flera aktörer involveras ställs ökade krav på support och stöd inom flera områden. Även behovet av demontering av lås ökar allt eftersom beviljade hemtjänstinsatser eller trygghetslarm avslutas hos kunder som redan har ett lås monterat.

Våld i nära relation

Förvaltningens arbete med att motverka våld i nära relationer har fortsatt under 2023. Förvaltningen har under året samordnat nätverksträffar för biståndshandläggare om våld i äldres nära relationer. Vid en av träffarna fick nätverket besök av Nationellt centrum för

kvinnofrid (NCK).

Under hösten har förvaltningen genomfört en kampanj om våld i äldres nära relation i syfte att uppmärksamma äldres våldsutsatthet. Kampanjen har varit synlig på digitala och tryckta informationstavlor, sociala medier, olika verksamheter i staden och i lokaltidningarna. Under året har äldreförvaltningen även erbjudit en föreläsning med fokus på att fråga om våld och ha rutiner för våld i nära relationer. Målgruppen för föreläsningen var chefer, metodutvecklare eller liknande funktioner från stadens utförare i egen regi. Stadens biståndshandläggare har fått möjlighet att gå en heldagsutbildning om våld i nära relationer med fokus på FREDA-kortfrågor (ett bedömningsinstrument som används för att fråga om våldsutsatthet). Utbildningen anordnades tillsammans med socialförvaltningen och biståndshandläggare inom funktionsnedsättningsområdet deltog även på utbildningen.

Förvaltningens avdelning Stockholms trygghetsjour har en gemensam rutin för våld i nära relationer. Rutinen syftar till att stödja medarbetarna i bemötande, handläggning och stödjande arbetsmetoder. Rutinen är väl känd av medarbetarna och ingår i introduktionen av nyanställda. Rutinen har reviderats under 2023.

Välfärdsbrottslighet

Arbetet mot välfärdsbrott är en integrerad del i förvaltningens arbete med upphandling och avtalsförvaltning. Särskilt gäller detta hemtjänsten som bedöms vara ett riskområde för välfärdsbrott. Arbetet mot välfärdsbrott finns integrerat i alla processer – förebyggande arbete, kravställning, upphandling, avtalsförvaltning och samverkan. Förvaltningen deltar i stadens arbetsgrupp mot välfärdsbrott och Cura som är en myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet för att motverka att bland annat hemtjänstbolag används som brottsverktyg genom innovativa metoder. Staden har ökat fokus på välfärdsbrott vilket innebär ett intensifierat arbete där fler involveras med fokus på uppdraget. Syftet med arbetet är att motverka systematiserat välfärdsbrott och utnyttjande av systemen. Det är därför viktigt att i arbetet mot välfärdsbrott lyfta fram att det är mänskligt att göra fel och allt inte är fusk/oegentligheter/välfärdsbrott.

Förvaltningen har genomfört en fördjupad granskning av vinstmarginaler bland utförare av hemtjänst. Sammanfattningsvis visade granskningen att det saknas grund att misstänka oegentligheter inom de granskade utförarna av hemtjänst. Höga vinstmarginaler kan ha flera olika orsaker och bör enligt granskningen inte ensamt utgöra grund för misstanke om oegentligheter.

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till att äldre känner sig trygga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldrenämnden ska ha en ledande roll i att driva och samordna digitaliserings- och utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen. Arbetet ska vara väl förankrat i verksamheten, visa på tydlig nytta och vara kostnadseffektiv

Förväntat resultat

- Förvaltningen har bidragit till att äldreomsorgens medarbetare har kunskap i att upptäcka och förebygga våld i nära relation.
- Ökad utveckling av digital kunskap samt fler stadsövergripande lösningsförslag

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ansvara för utvecklingen av stadens sociala system och säkerställa framtida process-/systembehov.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Arbetet med välfärdsteknik inom äldreomsorgen ska intensifieras, utvecklas och samordnas så att tekniken utvecklas.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom innovationer och digital teknik möta de samhällsutmaningar som staden står inför.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Driva och samordna digitaliserings- och utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Fortsätta utvecklingen av arbetet med att förebygga våld i nära relationer (VINR)	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ I samarbete med stadsdelsförvaltningarna arbeta för ökad mängd digitala inköp av livsmedel inom äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen arbetar med att ta fram en plan för genomförandet.			
✓ I samarbete med stadsdelsförvaltningarna vara drivande i utvecklingen av digitala hjälpmedel i vården av äldre, till exempel genom nyckelfri hemtjänst	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Införandet av nyckelfri hemtjänst i stadsdelsförvaltningarna har gått enligt planering.			
✓ Starta upp en stadsövergripande hantering av interna larm särskilda boenden.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
✓ Utforma och ansvara för förvaltningsorganisationen för nyckelfri hemtjänst samt ta fram verksamhetsnära stöd för densamma.	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Organisation och objektplan framtagen och godkänd. Support för nyckelfri hemtjänst finns dygnet runt.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att aktiviteterna har genomförts och att nämndmålet har uppnåtts.

Nationella minoriteters rättigheter

För att stötta stadsdelsförvaltningarnas minoritetsarbete har dialoger med representanter hållits, bland annat om efterfrågan och utbud av äldreomsorg på minoritetsspråk. Ett arbete med att skapa ett praktiskt stödmaterial pågår i samarbete med stadsledningskontoret och andra fackförvaltningar. För att synliggöra nationella minoriteter och deras kultur inom äldreomsorgens utförarverksamheter har en film om alla fem minoriteterna tagits fram i samarbete med kulturförvaltningen. Filmen lanseras i januari 2024. Information om minoriteternas rättigheter har annonserats i lokaltidningen Mitt i. Alla minoriteter har erbjudits möjlighet att söka ekonomiskt stöd för egen väntjänst, den enda minoriteten som ansökte och beviljades stöd var finska väntjänsten. Ekonomiskt bidrag för att anordna kulturella och språkfrämjande aktiviteter för äldre har beviljats till tre minoritetsföreningar: Finska föreningen Ikinuoret, Judiska församlingen och Sameföreningen i Stockholm.

I samband med årets inspektioner på beställarenheterna genomfördes uppföljning av arbetet med nationella minoriteter. Uppföljningen visade att arbetet varierade mellan beställarenheterna. Ingen av enheterna hade en rutin kring lagstadgade rättigheter för personer som identifierar sig som nationell minoritet. Några hade en utsedd handläggare med särskilt ansvar att stärka beställarenhetens kompetens om nationella minoriteter.

Agenda 2030 - Ingen hunger

Förvaltningens arbete för att uppfylla målet handlar främst om att förebygga undernäring, ohälsosamma matvanor och otillräcklig fysisk aktivitet som kan leda till ohälsa och för tidig död. De insatser som har genomförts finns beskrivna under verksamhetsområdesmålet 1:3, rubriken mat och måltider.

Jämställdhet

Resultatet från uppföljningar, som brukarundersökningar och kvalitetsuppföljning på individnivå, analyseras och presenteras utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att synliggöra eventuella skillnader mellan könen.

Jämställd omsorg har lyfts fram genom undervisning på grundutbildningar, introduktionsutbildningar samt seminarium för större målgrupper av medarbetare. I introduktionen för nyanställda biståndshandläggare och introduktionen för vikarierande biståndshandläggare ingår information om värdegrunden samt om jämställdhet och jämlikhet.

Nämndmål: Äldrenämnden bidrar till en äldreomsorg som är jämställd och inkluderande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldrenämndens verksamhetsplan för 2023 har ett starkt fokus på åtgärder som kan relatera till de utmaningar och fokusområden som finns i Agenda 2030.

Arbetet med att stötta stadsdelsförvaltningarna i deras minoritetsarbete kommer att fortsätta.

Förväntat resultat

- Stadsdelsförvaltningarna har fått stöd i sitt arbete med minoriteterna.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundas på att det förväntade resultatet har uppnåtts. Arbetet med att nå målet beskrivs under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att stödja väntjänst för de minoriteter där staden inte erhåller riktade statsbidrag och där en efterfrågan finns.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är genomförd.			
 Marknadsföra den nya webbutbildningen för medarbetare inom äldreomsorgen om hbtqi som finns på utbildningsportalen.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Aktiviteten är utförd. stadens medarbetare har fått information om webbutbildningen via nyhetsbrev, information på intranätet och genom muntlig information till chefer.			
 Öka kunskapen om och säkerställa ett gott bemötande av äldre hbtqi-personer	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Förvaltningen har arrangerat fyra föreläsningar för stadens medarbetare om hbtqi i äldreomsorgen. Vid tillfällena informerades även förvaltningen om den webbaserade utbildning som finns på utbildningsportalen om Queer äldreomsorg.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Äldrenämndens budget för år 2023 uppgår till 409,7 mnkr i kostnader och 139,0 mnkr i intäkter vilket motsvarar en nettobudget om 270,7 mnkr. Resultatet visar ett överskott om 3,2 mnkr.

Ekonomisk redovisning per avdelning i jämförelse med budget

I nedanstående tabell visas fördelningen av överskott respektive underskott brutto och per avdelning. De kommenterande texterna nedan görs utifrån nettosiffror.

Belopp i mnkr	Justerad budget 2023	Bokfört	Avvikelse 2023	Avvikelse 2022
Nämnd och råd	1,5	1,5	0,0	0,1
Förvaltningsövergripande kostnader	8,7	8,4	0,3	0,3
Administrativa avdelningen	154,5	114,0	40,5	0,7
Avdelningen för stadsövergripande äldrefrågor	108,1	103,0	5,1	12,1
Avdelningen för digitalisering och IT	13,5	13,1	0,4	0,0
Stockholms Trygghetsjour	116,7	117,5	-0,8	-4,3
Avskrivningar	6,3	6,7	-0,4	0,1
Internränta	0,4	0,5	-0,1	0,0
Summa kostnader	409,7	364,7	45,1	9,0
Nämnd och råd	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvaltningsövergripande kostnader	0,8	0,7	-0,1	0,0
Administrativa avdelningen	121,3	78,5	-42,8	0,2
Avdelningen för stadsövergripande äldrefrågor	5,2	5,0	-0,2	-1,8
Avdelningen för digitalisering och IT	2,6	3,9	1,3	0,0
Stockholms Trygghetsjour	9,1	9,1	0,0	0,3
Summa intäkter	139,0	97,2	-41,8	-1,3
Netto/avvikelse	270,7	267,5	3,2	7,7

Förvaltningsövergripande kostnader visar ett överskott om 0,2 mnkr. Detta beror på att enheten för kommunikation, omvärld och beredskap har kunnat finansiera delar av befintlig personal via statsbidrag.

Den administrativa avdelningens visar ett underskott om 2,2 mnkr. I februari 2023 flyttade förvaltningen in i nya gemensamma lokaler i Älvsjö och lämnade tidigare lokaler i Farsta och vid Medborgarplatsen. När budgeten för 2023 togs fram hösten 2022 rådde osäkerhet hur mycket de flyttrelaterade kostnaderna skulle uppgå till samt kostnaden för inredningen i de nya lokalerna. Det var även osäkert om de lokalrelaterade driftskostnaderna för lokalen i Älvsjö skulle vara högre eller lägre än de kostnader som funnit för förvaltningens tidigare två lokaler. Det visade sig att denna typ av kostnader var högre än budgeterat vilket är orsaken till avdelningens underskott.

Avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor visar ett överskott om 4,7 mnkr av vilket 2,7 mnkr beror på att antal nyrekryteringar har senarelagts men också på några längre sjukskrivningar. Merparten av resterande överskott återfinns inom budgeterade utbildningskostnader. Bland annat har introduktions- och hygienutbildningar visat lägre kostnader liksom utbildningar inom demensområdet. Det finns även överskott för vissa

uppdrag där förvaltningens befintliga personal har utfört merparten av arbetet och där de externa kostnaderna varit lägre än budgeterat.

Avdelningen för digitalisering och it visar ett överskott om 1,8 mnkr. Det beror dels på att det så kallade digitaliseringspaketet visar ett överskott 1,2 mnkr av de 2,2 mnkr som budgeterats men också på vissa vakanser och senareläggningar av rekryteringar som avdelningen haft under året.

Avdelningen Stockholms trygghetsjour visar ett underskott om 0,6 mnkr. Budgeten för nyckelfri hemtjänst visar ett underskott om 0,5 mnkr för 2023 vilket i första hand beror på att uppräknings av vissa avtal inom projektet styrs av index, i första hand Konsumentprisindex. På grund av den höga inflationen är indexuppräknings av dessa kostnader mer än tio procent, vilket förvaltningen inte förutsåg då budgeten för 2023 utarbetades. I övrigt visar avdelningen ett överskott om 1,6 mnkr för driftskostnader av larm och vissa underskott vad gäller personal inom flera av avdelningens enheter.

Ekonomisk redovisning per kostnadslag år 2022 och 2023

De totala nettokostnaderna 2023 uppgår till 267,5 mnkr vilket är en ökning med 14,3 mnkr i förhållande till 2022. De två viktigaste orsakerna är en relativt kostsam lönerörelse som innebar ökade kostnader om 5,1 mnkr samt att genomförandefasen av Nyckelfri hemtjänst gick in i sin mest intensiva fas vilket ökade kostnaderna med 10,6 mnkr.

Mnkr	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Differens
Personalkostnader	127,3	113,8	13,5
Bidrag	141,2	133,5	7,7
Lokalkostnader	10,6	6,1	4,5
Köp av verksamhet	3,3	3,4	-0,1
Övrigt	68,9	60,9	8,0
Konsultkostnader	13,4	14,4	-1,0
Summa kostnader	364,7	332,1	32,6
Intäkter	-97,2	-78,9	-18,3
Netto	267,5	253,2	14,3

De totala nettokostnaderna 2023 uppgår till 267,3 mnkr vilket är en ökning med 14,1 mnkr i förhållande till 2022. De två viktigaste orsakerna är en relativt kostsam lönerörelse som innebar ökade kostnader om 5,1 mnkr samt att genomförandefasen av Nyckelfri hemtjänst gick in i sin mest intensiva fas vilket ökade kostnaderna med 10,6 mnkr.

Ökningen av personalkostnaderna mellan 2022 och 2023 är 13,5 mnkr eller 11,9 procent. En orsak till denna höjning är 2023 års lönerörelse som uppgick till 3,9 procent för förvaltningen. Andra orsaker är att projektet Smarta lås intensifierade införandet av nyckelfri hemtjänst under 2023, vilket tog mer personal i anspråk. Uppdragen inom digitalisering utökades 2023 vilket krävt större personalinsatser. Exempel på detta är bland annat äldreförvaltningens förvaltningsansvar för sociala system men också det nystartade NU-projektet, som ska utveckla dessa system.

Lokalkostnaderna har ökat med 4,5 mnkr mellan 2022 och 2023. Under februari flyttade förvaltningen till nya, gemensamma lokaler i Älvsjö vilka är dyrare än de tidigare lokalerna. Men denna kostnadsökning beror också på att förvaltningen haft en dubbelförhyrning för de tidigare lokalerna om 1,3 mnkr.

De ökade intäkterna om 18,3 mnkr beror på ökade statsbidrag mellan åren. Dessa fördelas till övervägande delen till utförare av äldreomsorg eller till stadsdelsförvaltningar kostnaden bokförs då som ett bidrag. Med andra ord är intäkter och bidragskostnader kommuniserande käril. Anledningen till att bidragen inte ökat lika mycket som intäkterna är att den budgetförstärkning som äldreförvaltningen fått för friskvård till privata utförare minskade från 15,0 mnkr 2022 till 5,0 mnkr för 2023.

Jämförelse mellan 2023 års tertialrapporter och bokslut

I tertialrapport 1 prognostiserade förvaltningen ett nollresultat vilket i tertialrapport 2 hade ändrats till ett överskott om 2,0 mnkr. Den övervägande delen av överskottet i tertialrapport 2 var hänförligt till Avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Detta berodde på att ett antal nyrekryteringar hade senarelagts samt vissa långtidssjukskrivningar. Andra överskott fanns då för det så kallade digitaliseringspaketet och för utbildningar inom demensområdet. Även Stockholms trygghetsjour hade ett mindre överskott på grund av förseningen av införandet av nyckelfri hemtjänst.

De mest betydande orsakerna till ökningen av överskottet mellan tertialrapport 2 och bokslutet om 1,2 mnkr är att överskottet för utbildningskostnader har ökat samt överskottet för personal inom digitaliseringsavdelningen. Vid en jämförelse av tertialrapport 2 och bokslutet så ingår digitaliseringsfrågor i avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor till och med augusti men är från och med den 1 september en egen avdelning.

Jämförelse mellan 2023 års månadsrapport för november och bokslut

I årets sista prognos, som baserade sig på november bokförda värden, uppvisade äldreförvaltningen ett överskott om 4,0 mnkr. I bokslutet redovisas ett överskott om 3,2 mnkr. Denna minskning av överskottet med 0,8 mnkr motsvarar endast 0,3 procent av förvaltningens omslutning och visar att inga betydande förändringar skedde under årets sista månad. Sedan månadsprognosen i september har förvaltningen visat ett överskott om 4,0 mnkr. En anledning till det minskade överskottet är att detta överskott givit möjligheter till att tidigare lägga vissa konsultuppdrag till 2023 för att därmed skapa ett bättre ekonomiskt läge inför 2024.

Investeringar

Typ av kostnad i mnkr	Investeringsram	Utfall bokslut	Avvikelse
Maskiner och inventarier	1,6	1,5	0,1
Digitala larm	14,9	14,3	0,6
Summa utgifter	16,5	15,8	0,7

Äldreförvaltningens justerade budget för investeringar var efter tertialrapport 2 16,5 mnkr. Av

denna summa avsåg 14,9 mnkr digitala trygghetslarm och 1,6 mnkr kontorsinventarier. Utfallet under 2023 uppgick till 15,8 mnkr, varav 14,3 mnkr för digitala trygghetslarm och resterande 1,5 mnkr kontorsinventarier.

På grund av den kommande nedstängningen av 2G-mobilnätet bytte och installerade förvaltningen digitala larm som är kompatibla med 4G-mobilnät. För att täcka detta behov samt fortlöpande nyinstallationer och utbyten av trasiga larm äskade förvaltningen om ytterligare 11,3 mnkr i tertialrapport 2, vilket beviljades

I början av året flyttade förvaltningen till gemensamma lokaler i Älvsjö varför behov av kompletterande kontorsinventarier och möbler uppstod samt att förvaltningen tog över befintligt larm- och passersystem i fastigheten. För dessa inköp beviljade förvaltningen 1,4 mnkr. Kostnaden för dessa inköp uppgick under året till 1,5 mnkr.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
<i>Tillgångar, mnkr</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
Anläggningstillgångar	26,1	16,2
Kundfordringar	0,2	0,1
Diverse kortfristiga fordringar	0,5	7,8
Förutbetalda kostnader	48,6	28,8
Upplupna intäkter	0,4	0,6
Övriga interimsfordringar	0,3	1,0
Summa tillgångar	76,1	54,5
<i>Skulder och eget kapital, mnkr</i>		
Kortfristig del av leasingskuld	0,0	0,0
Leverantörsskulder	59,4	37,0
Upplupna löner och sociala avgifter	0,8	1,7
Upplupna kostnader (övr interimsskulder)	14,0	6,0
Övriga kortfristiga skulder	22,3	59,4
Förutbetalda intäkter	0,0	0,0
Moms och punktskatter	0,0	0,0
Summa skulder	96,5	104,1
Eget kapital	-20,4	-49,6
Summa skulder och eget kapital	76,1	54,5

Balansräkningen beskriver förvaltningens tillgångar samt skulder och eget kapital fram till och med den 31 december 2023.

Tillgångar

Förvaltningens tillgångar uppgår totalt till 76,1 mnkr. Dessa består av anläggningstillgångar som uppgår till 26,1 mnkr och består av digitala trygghetslarm samt kontorsutrustning. I tillgångarna ingår även omsättningstillgångar om totalt 50,0 mnkr vilka innefattar följande:

- Kundfordringar om 0,2 mnkr vilka avser interna kundfordringar gällande larmmottagning i servicehus samt vidarefakturerering av kostnader till hyresgäster.

- Kortfristiga fordringar om 0,5 mnkr vilket avser godkänt men ej utbetalt medel för ett statsbidrag
- Förutbetalda kostnader om 48,6 mnkr vilket i huvudsak består av periodiserad kostnad för bidrag till frivilligorganisationer gällande kvartal 1 samt periodiserade intäkter som avser 2024 inom ett generellt statsbidrag.
- Upplupna intäkter om 0,4 mnkr vilket består av godkända men ej utbetalda medel gällande kompetensutvecklingsstatsningen.
- Övriga interimfordringar om 0,3 mnkr vilket består av periodiserade kostnader för larmmottagning i servicehus samt lokalrelaterade kostnader för hyresgäster.

Skulder och eget kapital

Balansräkningen visar på kortfristiga skulder om totalt 96,5 mnkr och innefattar följande:

- Leverantörsskulder om 59,4 mnkr där den interna leverantörsskulden uppgår till 30,6 mnkr. Dessa består i huvudsak av fakturerade bidrag, kostnader för inköp av lås och låstillbehör samt fakturerade statsbidrag.
- Upplupna löner och sociala avgifter om 0,8 mnkr vilket innefattar periodiserade timlöner, OB-tillägg med mera.
- Upplupna kostnader om 14,0 mnkr vilket i huvudsak omfattar ej rekviderade statsbidrag samt driftskostnader som inte fakturerats och avser 2023.
- Kortfristiga skulder om 22,3 mnkr består av statsbidrag för återbetalning till finansierarna.

Eget kapital uppgår till 20,4 mnkr och är en minskning i jämförelse med årsbokslut 2022 med 29,2 mnkr.

Jämförelse med föregående år

Anläggningstillgångarna har ökat med 9,9 mnkr. Ökningen består dels av ökat inköpsbehov i samband med det pågående utbytet av trygghetslarm som är kompatibla med 4G-nätet och dels kompletterande inköp av kontorsmöbler och utrustning då förvaltningen i början av året flyttade till nya lokaler.

Kundfordringar har ökat med 0,1 mnkr och beror på en ökning av fordran för larmmottagning i servicehus samt vidarefaktureringskostnader vars motsvarighet inte fanns vid förra årsskiftet.

Kortfristiga fordringar har minskat med 7,3 mnkr vilket i huvudsak beror på statsbidrag som rekviderades under 2023 men där några enheter återlämnar bidrag samt på fordran gällande utlånad personal.

Förutbetalda kostnader har ökat med 19,8 mnkr vilket i huvudsak består av ökning av periodiserat statsbidrag. Övriga interimfordringar har minskat med 0,7 mnkr, vilket beror på att det förra året fanns fordringar gällande lönekostnader för utlånad personal.

Leverantörsskulden har ökat med 22,4 mnkr och beror i huvudsak på att årets leverantörsskuld innehåller större inköp av lås och låstillbehör samt att rekvisering av bidrag har skett under december. Upplupna löner och sociala avgifter beror dels på lägre periodiserad kostnad för timlöner, OB-tillägg med mera och dels att det i bokslutet för 2022 fanns överenskommelser om löneutbetalning till enskilda.

Upplupna kostnader har ökat 8,0 mnkr vilket beror på beviljade, men ej rekviderade statsbidrag samt på leverantörsfakturor som inte bokförts innan årsavslut.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 37,1 mnkr vilket i huvudsak beror på att totala beloppet av statsbidrag är betydligt lägre än 2022, vilket för med sig att de belopp som ska återlämnas till finansörerna minskar.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Äldrenämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2023 varit tillräcklig.

Nämndens internkontrollarbete består av tre delar. Nämnden ska ha ett aktuellt system för internkontroll, årligen genomföra en väsentlighets- och riskanalys (VoR) samt utifrån denna fastställa en internkontrollplan. Systemet för internkontroll ska ses över årligen och vid behov revideras.

Nämnden har i Väsentlighets- och riskanalysen identifierat de viktigaste processerna/arbetsätten för att uppnå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Nämnden har i arbetet beaktat lagstiftning och verksamhetens uppdrag. Utifrån arbetsätten har oönskade händelser identifierats och värderats (1-5) utifrån vilka konsekvenserna blir om händelsen skulle inträffa samt hur sannolikt det är att händelserna skulle inträffa. Utifrån riskvärdet har det beslutats om den oönskade händelsen/risken ska hanteras i internkontrollplanen. I internkontrollplanen har nämnden planerat hur de löpande kontrollerna/arbetsätten ska följas upp. Internkontrollplanen har fastställts i samband med verksamhetsplanen och har följts upp i samband med verksamhetsberättelsen.

En arbetsgrupp för intern kontroll med representanter från samtliga avdelningar och team har arbetat med målsättningen att planen för intern kontroll ska vara genomarbetad, förankrad och följas upp på ett strukturerat sätt. Under året har gruppen följt upp samtliga risker och genomfört kontrollmomenten. Förutom denna grupp har de personer som berörs av de olika processerna och arbetsätten bidragit till uppföljningen av internkontrollplanen.

Under 2023 har mindre avvikelser redovisats inom följande tre processer i internkontrollplanen:

- Upphandling av vård- och omsorgsboende enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV)
- Upphandling hemtjänst enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV)
- Inköp och avtalstrohet

För de två förstnämnda gäller avvikelserna att uppföljningar, granskningar och andra kontroller inte har kunnat genomföras i den utsträckning som planerats. För processen inköp och avtalstrohet beror avvikelserna på att stickprov av inköpsfakturor i vissa fall visat att leverantörer inte varit upphandlade eller att det saknats verifierade underlag. Avvikelserna beskrivs närmare under respektive process i bilaga 3.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Enligt anvisningarna till verksamhetsberättelsen ska de fem obligatoriska arbetssätten inom det systematiska informationssäkerhetsarbetet beskrivas i anslutning till internkontrollplanen.

1. *Implementering av lokal anvisning*

- Under 2023 har det utformats rutiner för kommunikationsverktyget ZoomX för äldreförvaltningen.
- Löpande information via interna nyhetsbrev avseende aktuella utbildningar och med hänvisningar till stadens intranät för mer information.
- Framtagande av Ledningens genomgång med en aktuell riskanalys med identifierade utvecklingsområden är genomförd och beslutades av förvaltningsledningen den 8 november 2023.
- Via regelbundna mötesforum som arbetsplatsträffar (APT) och förvaltningsmöten ges information avseende nya och/eller uppdaterade riktlinjer/policys samt rutiner för exempelvis ZoomX. En utsedd projektledare har i samverkan med informationssäkerhetssamordnaren (ISAM), dataskyddsombudet (DSO) och ytterligare en strateg har arbetat med genomförandet av implementeringen av ZoomX.

2. *Incidenthantering*

- Funktionen ISAM ansvarar för att följa upp eventuella incidenter och samverka med förvaltningens DSO. En inkommen incident under 2023 har varit behörigheter för Sharepoint och grad av synlighet. Incidentens rapportering och uppföljning ansvarar stadsledningskontoret för. Inkommen incident har inte direkt berört förvaltningen men gett den effekten att varje medarbetare fått säkerställa behörigheter på Sharepoint.

3. *Informationsklassning*

- Klassningar har genomförts för ZoomX med utgångspunkt för den risk- och konsekvensanalys som är genomförd på stadsledningskontorets it-avdelning.
- Klassning för lokalt passerkortssystem har genomförts under 2023.

4. *Behörighetshantering*

- Behörigheter är granskade av medarbetare för Sharepoint.
- Behörigheter till lokaler, system med mera delegeras från chef till ansvarig, exempelvis internservice på förvaltningen.

5. *Informationssäkerhet inom upphandlingsförfarandet*

- Externa resurser har anlåtats under 2023 för att stödja arbetet för informationssäkerhet gällande upphandlingar av ersättning av utförarverktyg för Sociala system samt för att upprätthålla förvaltningens informationssäkerhetsarbete i avvaktan på rekrytering.

Systematiskt kvalitetsarbete

Viktiga komponenter i det systematiska kvalitetsarbetet är att planera, utföra, följa upp, analysera och åtgärda. Förvaltningen har utvecklat arbetet med budgetprocessen och utvecklingsarbetet är ständigt pågående. Utvärdering genomförs efter varje budgetuppföljning och rutiner och dokument har justerats utifrån det som behöver förtydligas eller utvecklas.

Under året har förvaltningen fortsatt att utveckla en mötesstruktur för att regelbundet

analysera resultaten från olika uppföljningar på ett systematiskt sätt enligt förvaltningens årshjul. I dessa möten formuleras tänkbara orsaker till resultaten samt tillvägagångssätt för att stötta stadsdelsförvaltningar och verksamheter i utvecklingsarbetet.

Förvaltningen samordnar den stadsgemensamma verksamhetsuppföljningen. I syfte att öka likvärdighet och bedömningar i verksamhetsuppföljningen samt utveckla metoder genomförs regelbundna workshoppar inom uppföljarnätverket. Resultat från tidigare uppföljningar samt erfarenheter från nätverket bidrar också till att identifiera särskilda fokusområden till kommande års verksamhetsuppföljningar.

Utvärdering av kvalitetsobservationer och inspektioner visar att verksamheterna haft användning av resultatrapporterna i det lokala utvecklingsarbetet. Bland annat genom förtydligande av rutiner och arbetssätt. Flera verksamheter uttrycker nytta med uppföljningarna och att såväl verksamhetens styrkor och utvecklingsområden som förslag på konkreta förbättringsåtgärder lyfts i rapporterna.

Under 2023 inkom 52 synpunkter och klagomål till äldreförvaltningens inspektörer. Av dessa berörde 41 utförare av äldreomsorg och elva beställarenheter.

De vanligaste klagomålen på utförarverksamheter handlade om hälso- och sjukvårdsinsatser, bemötande, bemanning, personlig omvårdnad och personalens kompetens. Klagomålen på beställarenheterna handlade exempelvis om bemötande och biståndsbeslut.

Klagomålen hanterades genom kontakt med uppgiftslämnare, aktuell verksamhet, stadsdelsförvaltning samt inspektion. Synpunkter och klagomål har främst inkommit från anhöriga men även från enskilda. Flera av de som inkom med klagomål hade först varit i kontakt med verksamheten och/eller stadsdelsförvaltningen men inte upplevt att det lett till någon förändring och därför vänt sig till äldreförvaltningen.

Under 2023 har inspektörerna följt upp genomförda inspektioner på beställarenheter och hos utförare. Syftet med uppföljningen har dels varit att utveckla det stöd äldreförvaltningen ger till enheter och verksamheter dels att utveckla inspektörernas arbetssätt. Uppföljningen ska ge svar på om inspektionen varit till stöd i verksamhetens eller beställarenhetens utvecklingsarbete och på vilket sätt. Uppföljningen visade bland annat att följande åtgärder vidtagits:

- Utveckling av introduktionsutbildning för nyanställda.
- Förändring av mötesstruktur.
- Hygienutbildning för all personal.
- Medarbetare på en beställarenhet har genomfört utbildningen Nationella minoriteter och deras rättigheter.

Inspektörerna har fortsatt arbeta för att öka samverkan med stadsdelsförvaltningarnas verksamhetsuppföljare.

Objekt Sociala system

Förvaltningen har under året tillsammans med socialförvaltningen och stadsledningskontoret etablerat samverkansformer med stadsdelsförvaltningarna för att säkerställa omhändertagande av verksamheternas behov av utveckling och användarstöd. Strukturerade kommunikationskanaler mellan objekt Sociala system och stadsdelsförvaltningarna har tagits

fram och även återkommande mötesforum med stadsdelsförvaltningarnas samordnare av Sociala system.

Digitalisering

Digitaliseringsplanens innehåll säkras genom referensgrupp och styrgrupp digitalisering. Pågående projekt och uppdrag säkerställs inom respektive projekt- och uppdragsgrupper. Regelbundna avstämningar internt säkrar både projekt och uppdragets riktningar och framdrift.

Underlaget för informationssäkerhetsarbetet, ledningens genomgång har tagits fram och godkänts av förvaltningsledningen.

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att implementera och utveckla verksamhetens förmåga att hantera driftstörningar främst avseende larm och larmmottagning. En kontinuitetsplan och en krismanual har tagits fram med felsökningskartor och åtgärder för snabbare återgång till normal drift vid en eventuell driftstörning. Verksamheten har också arbetat med att stärka incidenthanteringen och dess dokumentation för att analysera och förebygga framtida oönskade händelser samt stärkt leverantörsdialogen. Forum för incidenthanteringen inrättades 2022 inom larm och larmmottagningen och arbetet för att säkerställa att inträffade incidenter tas om hand och att den upprättade incidenthanteringsprocessen följs har fortsatt under året. I forumet deltar medarbetare från flera enheter inom avdelningen för Stockholms trygghetsjour samt från avdelningen för digitalisering och it.

Kvalitetsarbete inom trygghetslarmskedjan

Som ett led i kvalitetsarbetet vid avdelningen Stockholms trygghetsjour upprättas avvikelserapporter när kraven i kvaliteten inte uppfylls. För den enskilde som använder sitt trygghetslarm är kraven bland annat att larm ska besvaras av vald hemtjänstutförare inom rimlig tid.

Väntetid på hjälpinsatser efter larmanrop är fortfarande den vanligaste händelsen som ligger till grund för avvikelserapportering. Inställetiden för utförare är enligt avtal 30 min vid brådskande larmanrop. Till brådskande larmanrop räknas larm då kunden har ramlat eller på annat sätt mår dåligt och behöver snabb hjälp, när kunden inte svarar på larmsamtalet eller när sjukvård eller annan aktör behöver hjälp att komma in till den enskilde. När en avvikelse uppmärksammas kontaktas berörd hemtjänstutförare av avdelningen Stockholms trygghetsjour. Berörd hemtjänstutförare ansvarar själv för utredning och för att vidta eventuella åtgärder för att undvika att samma sak inträffar igen. Dialog kring avvikelser sker kontinuerligt med förvaltningen avtalshandläggare.

Lex Sarah

Under året har en lex Sarah rapport registrerats och utredning genomförts. Rapporten gällde avdelningen Stockholms trygghetsjour och larmmottagningen. Utredningen visade att missbedömningen av larmet som kommit in till larmmottagningen föranledde ett missförhållande då den enskilde inte fick den hjälp som personen var i behov. Händelsen resulterade inte i några allvarliga skador för den enskilde. Under året har äldreförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen sammanställt den årliga rapporten gällande stadens rapporteringar av lex Sarah, genomfört två nätverksträffar samt anordnat en fördjupningsutbildning för stadens lex Sarah-utredare. Förvaltningen har tillsammans med

socialförvaltningen arbetat fram en metod för att samla in statistik och en mall med syfte att kunna göra fördjupade analyser.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Förbättringsområden

Förvaltningen behöver utforma rutiner för arbetet med löpande riskbedömningar samt riskbedömning inför förändringar i arbetet.

Framgångsfaktorer

Förvaltningen bedriver ett främjande arbete bland annat genom delaktighet på arbetsplatsträffar, ett öppet arbetsklimat samt översyn av scheman för ett hållbart arbetsliv.

Föregående års aktiviteter från årlig uppföljning

Förvaltningen har uppdaterat och implementerat ett årshjul med stödmaterial för arbetsplatsträffar och samverkan. En fysisk arbetsmiljöronde med tillhörande enkät till medarbetare har genomförts på förvaltningen efter flytten till Älvsjö.